

ბტჯ მიწის სადენის კომპანიის სოციალური და
გარემოსდაცვითი ვალდებულებები

და

საქართველის წარდგენისა და სადავო
საქართველის მოგვარების მექანიზმები

სახელმწიფო
ბაჟ-ტბილისი-იეიანის ნავთობსადენის
მიმდებარე ტერიტორიაზე
მცხოვრები მოსახლეობისათვის

დაიცავით თქვენი უფლებები

2005

dokumenti gamoicema proeqtis - "baqo-Tbil isi-j eihanis navTobsadenis
proeqtis ganxorciel ebis social uri monitoringi proeqtis
zegavl enis qveS myofi adgil obrivi Temebis mier" fargl ebSi

asociacia "mwvane al ternativa"
madl obas uxdis didi britaneTis saqvel moqmedo organizacia
"OXFAM"-is

saqarTvel os warmomadgenl obas

da

central uri da aRmosavl eT eropis bankebze damkvi rvebel Ta qsel s

CEE Bankwatch-s

gaweul i daxmarebisTvis

sar Cevi

1. Sesaval i	3
2. zogadi cnobebi bTj navTobsadeni s proeqti s Sesaxeb.....	3
3. bTj mil sadeni s kompani sa da misi kontraktorebi s zogierTi garemosdacviTi da socialuri valdebul ebi s Sesaxeb.....	5
3.1 gzebi da transportis moZraoba	5
3.2 sasofl o-sameur neo miwebi	11
3.3 tyis masivebi mSenebl obis derefni s gaswvri v.....	15
3.4 sxvadasxva saxi s sakuTrebi sa da Senobebi saTvis zi ani s mi yeneba ...	16
3.5 sxva samrewvel o saSual ebebi s dakargva / dazi aneba.....	19
3.6 infrastruqturisa da momsaxureobi s qsel i s funqci oni rebi s daugegmav Sefer xebaze / zi anze reagi reba.....	21
4. bTj mil sadeni s kompani s saCi vr ebi s war dgeni sa da sadavo sakiTxebi s mogvar ebi s meqani zmi navTobsadeni s zemoqmedebi s qveS moqceul i mosaxl eobi sTvis.....	24
4.1 vin gani xil eba navTobsadeni s proeqti s zegavl eni s qveS moqceul mosaxl eobad?.....	24
4.2 ra sakiTxebze Sei Zl eba iqnes Setani l i saCi vari ?.....	25
4.3 vis unda mi marToT saCi vrit da ra formiT?.....	26
4.4 saCi vris ganxil vis meqani zmi da vadebi	27
4.5 sazogadoebasTan urTierTobi s ofi crebi s sxva val debul ebebi	28
5. bTj navTobsadeni s proeqti da evropi s rekonstruqci isa da ganviTarebi s banki	29
5.1 ra aris evropi s rekonstruqci isa da ganviTarebi s banki	29
5.2 evropi s rekonstruqci isa da ganviTarebi s banki s damouki debel i gasaCi vr ebi s meqani zmi	30
5.3 damouki debel i gasaCi vr ebi s meqani zmi s admi ni stri reba	32
5.3 vin Sei Zl eba Sei tanos saCi vari	32
5.4 ra nabij ebi unda gadadgas dazaral ebul ma mxarem saCi vris Setanamde?.....	33
5.5 saCi vris war dgeni s vadebi , konfi denci al oba da safuZveli	33
5.6 ra SemTxvevaSi Sei Zl eba ar iqnas mi Rebul i sarCel i?.....	34
5.7 saCi vris ganxil vis etapebi	34
5.7 saCi vris war dgeni s forma da Si naar si	36

1. Sesaval i

baqo-Tbil isi-j eihanis (bTj) navTobsadenis mimdebare teritoriaze mcxovrebi mosaxl eoba xSirad mogvmarTavs TxovniT, ganumartoT, Tu vin, rodis da rogor unda moagvaros saqarTvel oSi bTj navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebasTan (magaliTad, miwis kompensaciaTan, dasaqmebasTan, dazianebul gzebTan an sacxovrebel saxl ebTan, mZime satransporto saSual ebebis gadaadgil ebiT gamowveul xmaursa da mtverTan, gauvargisebul miwasTan da sxv.) dakavSirebul i svvadasxva probl emuri (sadavo) sakiTxi.

rogorc Cvenma gamocdil ebam aCvena, mosaxl eoba nakl ebad fl obs informacias, Tu vis da ra formiT unda mimarTos sofel ma an kerZo pirma ama Tu im sadavo sakiTxis Taobaze. mosaxl eobisaTvis aseve mniSvnel ovan probl emas warmoadgens bTj mil sadenis kompaniis da Sesabamisad, misi kontraqtorebis ufl eba-moval eobebis Sesaxeb informaciis nakl eoba. mosaxl eoba xSirad aRniSnavs, rom maT weril obiTi Tu zepirsityvieri gancxadebiT mimarTes svvadasxva organizacias, Tumca ver miiRes pasuxi (an pasuxi ar iyo damakmayofil ebel i). amdenad, bTj navTobsadenis mimdebare teritoriaze mcxovrebi mosaxl eobisTvis gansakuTrebiT mniSvnel ovania, rom sadavo sakiTxis mosagvarebl ad mimarTos im organizacias an Sesabamis Tanamdebobis pirs, roml is val debul ebacaa ama Tu im probl emuri sakiTxis ganxil va da mis mosagvarebl ad garkveul i zomebis miReba.

am broSuris momzadebis mizanic swored es gaxl avT. dokumentSi warmodgenil ia informacia, romel ic navTobsadenis proeqtis zegavl enis qveS moqceul mosaxl eobas naTel warmodgenas Seuqmni is imis Sesaxeb, Tu ra garemosdacviti da social uri val debul ebebi aqvT bTj mil sadenis kompaniasa da mis kontraqtorebs da rogor unda imoqmedos da daicvas moqal aqem Tavisi ufl ebebi svvadasxva probl emuri sakiTxis warmoqmni sas. dokumentSi ganxil ul ia bTj navTobsadenis proeqtis ganmaxorciel ebel i kompaniebis/organizaciebis mier dadgenil i **saCivrebis wardgenisa da sadavo sakiTxebis mogvarebis meqanizmebi** (procedurebi, saSual ebebi). mosaxl eobis mier aRniSnul i meqanizmebis ufro efeqturad gamoyenebis mizniT, aseve warmodgenil ia Cveni rCevebi.

2. zogadi cnobebi bTj navTobsadenis proeqtis Sesaxeb

2003 wels baqo-Tbil isi-j eihanis (bTj) mil sadenis kompaniis saxel wodebiT cnobil ma saerTaSoriso konsorciumma,¹ kompania britiS petrol eumis xel mZRvanel obiT, daiwyo baqo-Tbil isi-j eihanis navTobsadenis mSenebl oba. imave wl is noemberSi saerTaSoriso safinanso korporaciam (ssk) da evropis rekonstruqciisa da ganvitarebis bankma (ergb) 300-300 mil ionis aSS dol ari gamoyves 3.6 mil iardi aSS dol aris Rirebul ebis proeqtis ganxorciel ebisaTvis. proeqtis 30%-s dafaravs TviT bTj mil sadenis kompania, xol o danarCeni Tanxa ergb-sa da ssk-s garda, daifareba US Ex-Im, ECDG, SACE, COFAS, JEXIM-is da komerciul i bankebisgan Semdgari sindikatis mier.

navTobsadenis eqspl uataciis dawyeba mosal odnel ia 2005 wl is meore naxevidan. rogorc avRniSneT, navTobsadenis mSenebl obasa da eqspl uatacias uzRveba bTj mil sadenis kompania (BTC Co), uSual od samSenebl o samuSaoebs ki axorciel ebs bTj mil sadenis kompaniis samSenebl o

¹ konsorciumis wevrebi arian: SOCAR (azerbaijanis saxel mwifo navTobis kompania); BP (didi britaneTi); TPAO (TurqeTi); Statoil (norvegia); Unocal (aSS); Itochu (iaponia); Amerada Hess (aSS); Eni (ital ia); TotalFinaElf (safrangeTi); INPEX (iaponia) da ConocoPhillips (aSS).

kontraqtori – franguli kompania “spi kapag”-sa (Spie Capag) da amerikul i kompania “petrofak”-is (Petrofac) erToblivi sawarmo “spi-petrofaki” (Spie-Petrofac International - SPJV).

saqarTvel oSi navTobsadenis proeqti xorciel deba bTj mil sadenis kompaniis mier SemuSavebul i e.w. **saproeqto dokumentaciis** mixedviT. saproeqto dokumentacia moicavs uamrav sxvadasxva saxis dokuments, romel Sic ganxil ul ia navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebis (winasamSeneblo, mSeneblobis, eqspl uataciis, eqspl uataciidan gamoyvanis) etapebi da TiToeul etapze mosal odnel i uaryofiti Sedegebi, uaryofiti Sedegebis Tavidan asacil ebl ad an Sesarbil ebl ad gasatarebel i dagegmil i RonisZieebi da gansazRvrul ia am RonisZieebis gatarebaze pasuxismgebel i organizaciebi Tu Tanamdebobis pirebi.

aRniSnul i dokumentebidan navTobsadenis proeqtis zegavl enis qveS moqceul i mosaxl eobisTvis gansakuTrebiT mniSvnel ovania “garemosdacviT da social ur val debul ebaTa zogadi reestri”, “gansaxl ebis samoqmedo gegma”, “sazogadoebasTan urTierTobis marTvis gegma”, “mosaxl eobis usafrTxoebis marTvis gegma”, “samSeneblo banakebis marTvis gegma”, “transportis moZraobis marTvis gegma”, “adgil obrivi infrastruqturisa da momsaxurebis qsel is marTvis gegma” da sxv. swored am dokumentebiTaa gansaRvrul i is val debul ebebi, romelic TavadiRes bTj mil sadenis kompaniam da misma samSeneblo kontraqtorma navTobsadenis proeqtis mosal odnel i uaryofiti Sedegebis Tavidan asacil ebl ad an/da Sesarbil ebl ad. am dokumentebiTaa dadgenil i navTobsadenis zegavl enis qveS moqceul i mosaxl eobisTvis **saCivrebis wardgenisa da sadavo sakiTxebis mogvarebis meqanizms** arsebobis val debul ebac. es meqanizmi detal uradaa ganxil ul i broSuris me-4 TavSi.

rogorc zemoT aRvniSneT, bTj navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebaSi, bTj mil sadenis kompaniis garda, iseTi saerTaSoriso safinanso institutebi monawil eoben rogoresic, saerTaSoriso safinanso korporacia da evropis rekonstruqciisa da ganvitarebis banki. es saerTaSoriso safinanso institutebi ama Tu im proeqtSi monawil eobisas xel mZRvanel oben sakuTari moTxovnebiT, rogoricaa: proeqtis zemoqmedebis qveS moqceul mosaxl eobasTan (sazogadoebasTan) mudmivi konsul tacia, proeqtiT gamowveul i Sesazlo garemosdacviti da social uri Sedegebis Sesaxeb sazogadoebisTvis informaciis xel misawvdomobis uzrunvel yofa, uaryofiti Sedegebis Tavidan acil eba an maqsimal uri Serbil eba da sxv. amgvare moTxovnebis Sesarbil ebis mizania, rom sazogadoebasTan gamartuli dial ogis safuzvel ze, proeqti ganxorciel des imvarad, rom rac SeiZl eba nakl ebi zianis miadges mosaxl eobasa da bunebriv garemos. im SemTxvevaSi, Tu SeuZl ebel ia zianis Tavidan acil eba, aucil ebel i xdeba zianis Sesarbil ebel i zomebis gatareba da miyenebul i zianis kompensacia.

bTj navTobsadenis proeqtis SemTxvevaSi, saerTaSoriso safinanso korporacia da evropis rekonstruqciisa da ganvitarebis banki, iseve rogorc bTj mil sadenis kompania, mosal odnel i uaryofiti Sedegebis Serbil ebis erT-erT saSual ebad ganxil avs proeqtis zegavl enis qveS moqceul i mosaxl eobisTvis **saCivrebis wardgenisa da sadavo sakiTxebis mogvarebis meqanizms** arsebobas. asociacia “mwvane al ternativa”-s gamocemaSi “saCivrebis wardgenisa da sadavo sakiTxebis mogvarebis meqanizmebi baqo-Tbilisi-jehanis navTobsadenis mimdebare teritoriaze mcxovrebi mosaxl eobisaTvis”², ganxil ul ia Tu rogorc muSaobs saerTaSoriso safinanso korporaciis es meqanizmi da rogor unda gamoiyenos is saqarTvel os mosaxl eobam. xolo winamdebare gamocemaSi warmogidgenT evropis rekonstruqciisa da ganvitarebis bankis **damoukidebel i ganxil vis meqanizms**, roml is saSual ebitac banki ganxil avs misi monawil eobiT ganxorcil ebul proeqtebtan dakavSirebul saCivrebs.

² aRniSnul i gamocemis el eqtronul i versia xel misawvdomia Semdeg misamarTze: <http://www.greenalt.wanex.net/publications.html>

3. bTj mi l sadenis kompaniisa da misi kontraktorebis zogierTi garemosdacviti da socialuri valdebul ebis Sesaxeb

rogorc zemoT aRvniSneT, bTj mil sadenis mSenebl obis proeqtis saproeqto dokumentaciit gansazRvrul ia navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebis TiToeul etapze mosal odnel i uaryofiti Sedegebis Tavidan asacil ebl ad an Sesarbil ebl ad gasatarebel i dagegmil i RonisZiebi, romel ic saval debul oa Sesasrul ebl ad rogorc bTj mil sadenis kompaniisaTvis, aseve misi kontraktorebisaTvis. am TavSi warmogidgenT amonarids bTj mil sadenis mSenebl obis saproeqto dokumentaciidan romel ic swored am val debul ebebs exeba.

3.1 gzebi da transportis moZraoba

baqo - Tbilisi - jehanis proeqti, bunebriv da socialur garemoze zemoqmedebis Sefaseba, saqarTvelo, angariSis proeqti sajaro ganxil visTvis

cxrili 11-5. zemoqmedeba da uaryofiti zemoqmedebis minimizaciis RonisZiebi: adgil obrivi infrastruktura, momsaxurebi da bunebrivi resursebis sakiTxebi

#	sakiTxebi/zemoqmedeba	marTvisa da minimizaciis RonisZiebi
I1	<p>axali gzebi/gzebis srul yofa</p> <p>proeqtisaTvis saWiro iqneba rogorc axali, ise arsebuli gzebis gamoyeneba mil ebis, aRWurvil obebis da personalis transportirebisaTvis zolze. sazogadoebis erTi nawili fiqrobs, rom es mogvcems dadebit Sedegs imis gamo, rom mosal odnel i iqneba arsebuli gzebis modernizeba da axlebis mSenebl oba, roml ebsac sazogadoeba gamoiyenebs mSenebl obis dasrul ebis Semdeg.</p> <p>sazogadoebis meore nawili Tvlis, rom axali gzebi xels Seuwyobs tyebebs gaCexvas, Tumca im adgil ebze, sadac zoli kveTs tyebebs, midgoma ukve SesaZl ebel ia.</p>	<p>samSenebl o kontraktorma axali gzebis mSenebl obis dawyebis win konsultacia unda awarmoos sazogadoebasTan da miwis mfl obel ebTan.</p> <p>samSenebl o kontraktori sazogadoebas miawvdis informacias axali gzebis Semotavazebul ganlagebaze.</p> <p>axali gzebis mSenebl oba ekologiurad mgrZnobiare raionebSi Sezruduli iqneba, radgan TiTon zoli maqsimal urad iqneba gamoyenebul i rogorc misadgomi gza da miwiszeda obieqtebi, roml ebsac regul arul ad swirdebaT midgoma arsebul gzebTan iqneba ganTavsebuli. ekologiurad mgrZnobiare raionebSi gzebis mSenebl obis dros sazogadoeba informirebul i iqneba Tu ratom aris es gzebi saWiro, rodic iqneba isini moxsnili, aseve maTi moxsnis mizanSewonil obaze.</p> <p>mSenebl obis Semdeg Temebs SeuZliaT wamoayenon da daasabuTon axali gzebis datovebis saWiroeba ekologiurad arasensitiur raionebSi. BTC Co individeal urad ganxil avs TiToeul SemTxvevas xelisuflebasTan da konkretul miwis mesakuTreebTan konsultirebit, miwis SeZenis zemoqmedebis gaTval iswinebit.</p>
I2	modernizacia / arsebuli	

	<p>gzebis dazianeba</p> <p>vinaidan gzebis umravl esoba ukve aris saval alo mdgomareobaSi, sazogadoeba wuxs, rom samSeneblo samuSaoebi ufro metad daazianebs xidebs da gzebs da isini armoCndeba uers mdgomareobaSi, vidre mSeneblobis dawyebis win. es warmoadgens mTavar probl emas gzebisa da xidebis amJamindel i mdgomareobis dros da didi mniSvneloba eqneba sazogadobis mier gamoyenebul satransporto qsel s.</p> <p>am gzebisa da xidebis gamoyenebis xarisxi ar iqneba cnobili, sanam kontraqtori ar Seadgens matZe transportis martvis gegmas</p>	<p>mil ebis potencial uri sasawyobo ubnebi SerCeulia rogorc rkingzasa da sawyobs Soris, aseve sawyobsa da zols Soris manZilis Sesamcireblad, rac gamoiwvevs sagzaო transportis donis Sencirebas.</p> <p>samSeneblo kontraqtorma unda moaxdinos mSeneblobaSi gamosayenebeli yvela gzisa da xidis sawyisi mdgomareobis dokumentireba. es dokumentacia unda moicavdes fotomasalas da Setanxmebuli unda iyos winaswar sazogadobasTan da xel isufl ebasTan.</p> <p>samSeneblo kontraqtors moeTxoveba gzebisa da xidebis teqniki momsaxureoba saTanado standartiT mTelis samSeneblo periodis ganmavlobaSi. mas agreTve moeTxoveba, rom samuSaos damTavrebisas gamoyenebuli gzebi da xidebi iyos misaReb mdgomareobaSi an sul mcireim mdgomareobaSi, rogorSi isini iyo samSeneblo samuSaoebis dawyebis win. gzebisa da xidebis SenarCunebis monitorings awarmoebs baqo-Tbilisi-jehanis kompania. sazogadobasTan urTierTobis oficrebi, gaarCeven samSeneblo kompaniasa da mis operaciebze nebis mier saCivars.</p>
I3	<p>gzebi: satransporto moZraobis zrda da masTan dakavSirebuli ubeduri SemTxvevebi</p> <p>mSeneblobis dros gamoyenebul yvela gzaze adgili eqneba satransporto moZraobis zrdas. am zemoqmedebis gavlenaqneba xanmokle nebis mier adgilas samSeneblo kolonebis mocemuli siCqaris dros. es gamoiwvevs usiamovnebebs (gansakuTrebit xmauri, gamonabol qvi, vibracia, mtveri) da sazogadobis SeSfoTebas, risks rogorc mosaxleobisaTvis, aseve saqonl isaTvis.</p> <p>magram sazogadobis zogierTi wevri satransporto moZraobas Tvlis dadebit zemoqmedebad, ramdenadac igi azl evs met</p>	<p>baqo-Tbilisi-jehanis proeqtis erT-erTi upiratesoba aris transportis usafrTxoeba da proeqtiT minimumamdea dayvanili savaraudo transportis raodenoba dasaxlebul punqtebSi.</p> <p>samSeneblo kontraqtorma unda Camoayal ibos transportis martvis gegma. masSi gaTvaliswinebuli iqneba: marSrutebi, siCqareebi, mgzavrobis dro, ZiriTadi gzebi, adgil obrivi momsaxurebis Tval sazrisiT, saqonl is miwodeba bazarze da am mTavar gzebze zemoqmedebis Sesamcirebeli zomebi. unda Sefasdes zemoqmedeba skol ebisa da flexiT mosiarul eTa gadakveTis adgil ebze da daisaxos saWiro zomebi.</p> <p>gegma gadaisinjeba samSeneblo kontraqtoris SerCevis procesSi da saboloo saxes miiRebs baqo-Tbilisi-jehanis kompaniasTan mol aparakebis safuzvelze. gegma aseve unda Seesabamebodes baqo-Tbilisi-jehanis usafrTxo moZraobis wesebis monaxazs garemosa da</p>

	<p>ekonomikur Sesazl ebl obebs, gziSPIra jixurebs.</p>	<p>janmrTel obis dacvisa da usafrTxoebis politikaSi. amis mixedviT akrZal ul ia RamiT moZraoba, xol o siCqaris maqsimal uri zRvari Ria gzebze Seadgens 80km/sT, xol o dasaxl ebul punqtebSi 40-60km/sT.</p> <p>proeqtis maRal i standartiT wayvanis wayvanis mizniT samSenebl o kontraqtorebma unda uzrunvel yon proeqtze momuSave yvel a mZRol os frTxil i marTvis treningi.</p> <p>transportis marTvis gegma unda moicavdes transportis usafrTxoebis programis maRal doneze codnas da im sazogadoebis informaciIT uzrunvel yofas, romelic ganicdis transportiT zemoqmedebas. es saqmianoba ganxorciel deba sazogadoebasTan urTierTobis jgufis mier.</p>
<p>I14</p>	<p>sagzao misadgomi</p> <p>gadakveTis dros Sesazl oa saWiro iyos ramodenime gziS droebiTi Caketva. mxol od meoradi gzebi da liandagebi iqneba gaxsnili, amitom unda moxdes gadaxrebi. mTavar gzebze misadgomi darCeba Seucvl eli. gza SeiZl eba gadaikveTos saSual od ori dRiT, xSirad es gadakveTa ufro xanmokl ea.</p>	<p>sazogadoebasTan kavSiris jgufi moaxdens sazogadoebis winaswar informirebas, Tu/rodesac moITxoveba gzebis gadaketva da gadaxril gzebze gakeTdeba saTanado niSan-svetebi. al ternatiul i misadgomi marSrutebi yovel Tvis iqneba Sesazl ebeli. es unda moicavdes arsebul al ternatiul gzebs, iseve rogorc kontraqtoris mier special urad konstruirebul nebismier marSruts.</p>
<p>I15</p>	<p>xel misawvdomobis SezRudvebi</p> <p>samSenebl o etapze Ria tranSeebi da sxva samSenebl o samuSaoebi SezRudavs xel misawvdomobas zol ze da mis gaswvriV. es daabrkol ebs sasaZovro an kul tivaciisaTvis gansazRvrul farTobebze xel misawvdomobas, aseve garTul deba midgoma skol ebTan, bazrebTan da a.S. zemoqmedebis masStabi damokidebul i iqneba mosaxerxebeli al ternatiul i gadakveTis wertil ebis dadgenis Sesazl ebl obaze da TiToeul gansazRvrul adgil ze tranSeis gaxsnil</p>	<p>zoli iqneba mkveTrad demarkirebul i. kontraqtori sazogadoebasTan urTierTobis jgufis daxmarebiT pasuxismgebel i iqneba gadakveTis wertil ebis dadgenaze. man unda miaRwios SeTanxmebas miwis mepatroneebTan, miwis momxmarebl ebTan (mwyemsebis CaTvl iT) da sazogadoebebTan yvel aze optimal ur raodenobebTan da adgil mdebareobebTan dakavSirebiT, rRvevis minimumamde dayvanis sagarantiod. sofel kodianisa da sakiresa da tabawyurTan axl os mdebare sofl ebis mwyemsebs daiyolieben, rom daTanxmdnen gadakveTis wertil ebze. isini iqneba usafrTxo, vizual uri da ganaTebul i. mil sadenis gzebiT an sxva misadgomi marSrutebiT gadakveTis adgil ebSi kontraqtori pasuxismgebel i iqneba usafrTxo Semovl iTi gzebis, droebiTi xidebis, transportis kontrol is, barikadebis, niSnebis da gamafrTxil ebel i sinaTl eebis mowyobasa da SenarCunebaze. liandagebisa da gzebis yvel a gadakveTa</p>

	<p>mdgomareobaSi yofnis xangrZi ivobaze. mosal odnel ia, rom tranSeebi Ria iqneba maqsimum ori dRe.</p>	<p>aRdgenil i iqneba samuSaoebis dasrul ebisas.</p>
<p>I16</p>	<p>zol i da Ria tranSea</p> <p>Tumca mxol od samSenebl o personal istVisaa nebadarTul i 32 m samuSao koridorSi Sesvl a, iq SesaZl ebel ia Temis wvrebis da saqonel ic Sevides.</p> <p>mil sadenis wina samSenebl o gamocdil ebidan gamomdinare nakl ebadaa SesaZl ebel i tranSeaSi xal xis Cavardnis al baToba, aseTi incidenti seriozul ad daazianeabda an gamoiwvevda sikvdil s. safrTxe gaizrdeba RamiT da Zl ieriwimis Semdeg, rodesac SeiZl eba iyos daxrCobis saSiSroeba gadaufaravi tranSeis wyl iT amovsebis gamo.</p> <p>Ria tranSeebSi metwil ad saqonel i vardeba.</p>	<p>mosal odnel ia, rom Ria tranSeis sidide SezRudul i iqneba 15 km-mde.</p> <p>saqonl isaTvis saSiS adgil ebSi aRimarTeba damcavi Robeebi. sazogadoebasTan urTierTobis gundi RobeebisaTvis adgil is SerCevas SeaTanxmebs saTanado sazogadoebTan da saqonl is mepatroneebTan samuSaoebis dawyebis win.</p> <p>niadagis nayari da amoTxrili gruntis masa xel s SeuSl is SemTxveviT xetial s zol Si.</p> <p>sazogadoebasTan urTierTobis jgufebi moawyoben usafrTxoebis brifingebis marSrutis gaswrviv yvel a sazogadoebasTan Sexvedris dros mSenebl obis dawyebamde. igi moicavs informacias gzebis usafrTxoebaze da samSenebl o saqmianobebiT gamowveul saSiSroeebze. brifingebi agreTve uzrunvel yofil i iqneba formal uri dasaxl ebul i punqtebis gareTac, magram samSenebl o zol idan 2km fargl ebSi, mwyemsebis sazogadoeebibebs CaTvl iT.</p> <p>Robeebi gamoyenebul i iqneba dakavebul miwis nakveTebTan an mgrZnobiare adgil ebTan axl os, sadac isini iTvl eba yvel aze saTanado saSual ebad xal xis, saqonl isa da miwis nakveTebis usafrTxoebis uzrunvel sayofad. gadakveTis yvel a adgil i Ria tranSeaze iqneba Robe Semovl ebul i romel ime mxridan rom adgil i ar hqondes xal xisa da saqonl is Txril Si Cavardnas. damatebiT, daniSnul i unda iyos yaraul ebi tranSeebisa da Ramis saaTebSi satvirTo manqanebis sadgomis kontrol isaTvis. isini daabrkol eben mosaxl eobis zol Si SeWras.</p>

samSenebl o kontaqtoris (SPJV) "infrastuqturisa da momsaxurebis qsel is marTvis gegma baqo-Tbil isi-j eihanis mil sadenisa da saSual ebebisaTvis"

Tavi 8.1 gadakveTis adgil ebi da misasvl el i gzebi; adgil obrivi mosaxl eobis monawil eoba derefnis gadakveTis adgil ebisa da misasvl el i gzebis SerCevisas

- derefnis gadakveTis adgil mdebareoba unda aRiniSnos ruqaze da SeTanxmdes adgil obriov mosaxl eobasTan;

- derefnis gadakveTis adgil ebi da misavl el i gzebi unda iyos usafrTxo, Tval saCino da ganaTebul i: Sesatyvisi da usafrTxo mosavl el i gzebi gamoyofil i unda iyos barikadebiT, niSnul ebiT da gamafrTxil ebel i ganaTebiT;
- im SemTxvevaSi rodesac mosaxl eobis myudroebis darRveva 12 saaTze met xans gagrZel deba, Catardeba zegavl enis qveS arsebul dasaxl ebaze zemoqmedebis safrxis anal izi. im SemTxvevaSi, Tuki dadgindeba mosaxl eobis janmrTel osaTvis an saarsebo wyarosaTvis raime safrTxis arseboba, an myudroebis darRveva miuRebel i iqneba adgil obrivi mosaxl eobisaTvis, unda SemuSavdes al ternativebi. Tuki al ternativa ar arsebobs, unda Seicval os Tavad muSaobis meTodi;
- samuSaos dasrul ebis Semdeg satvirTo manqanebiT gakval ul i da gamoyenebul i gzebi aRdgeba da miwis mfl obel ebs/moij areebis ecnobebaT aRdgeniT samuSaos dasrul ebis Sesaxeb;
- fexiT mosiarul eTaTvis da saqonl isaTvis samSenebl o derefnis mosavl el i gzebi ar unda iyos daSorebul i 500 metrze meti manZil iT;
- uzrunvel yofil i iqneba msxvil fexa rqosani pirutyvis adgil obrivi saZovrebidan sazafxul o saZovrebze usafrTxo gadayvana.

Tavi 10. gzebi; 10.1.2 adgil obriv TemebTan dakavSirebul i sakiTxebi

gansakuTrebul i yuradReba mieqceva adgil obriv TemebTan dakavSirebul sakiTxebs Semdegi saSual ebebiT:

- transportis moZraoba gzebze roml ebic gamoiyeneba bavSvebis mier skol aSi misavl el ad SeizRudeba bavSvebis skol aSi wasvl isa da skol idan saxl Si dabrunebis saaTebSi;
- Semovl iTi gzebi ise unda daigegmos, rom ar gaxangrZl ivdes saswrafo daxmarebisa da saxarZro samsaxurebis SemTxvevaze reagirebis dro;
- im dasaxl ebebis liderebTan romelic ganicdis mniSvel ovdad gazrdili transportis raidenobis zegavl enas Catardeba konsul taciebi da Tuki ganisazRvreb al ternatiul i marSruti, cvl il ebebi Seva transportis marTvis gegmaSi;
- konsul taciebi Sedgeba saswrafo daxmarebis samsaxurebTan;
- samSenebl o jgufi aRricxavs (da Seagrovebs damadasturebel masal as) yvel a gzis, rkinigzis, xidebis da saniaRvre kol eqtorebis) gaumj obesebis faqts da informacias miawodebs sazogadoebasTan urTierTobis jgufs.

Tavi 10.2 gzebis gauj obeseba, axal i gzebi da maTi movl a

gansakuTrebul i yuradReba mieqceva adgil obriv TemebTan dakavSirebul sakiTxebs Semdegi saSual ebebiT:

- sagzao samuSaoebi unda Sestrul des Sesabamisi nebarTvebis safuZvel ze;
- mSenebl obis dasrul ebis Semdeg, adgil obrivma mosaxl eobam unda daadasturos, rom gza imave an ukeTes mdgomareobaSia rogorc iyo mSenebl obis dawyebamde da rogorc asaxul ia mSenebl obis dawyebamde Catarebul kvl evaSi;
- mil sadenis mSenebl obisaTvis saWiro axal i gzis mSenebl oba mSenebl ma kompaniam winaswar unda SeaTanxmos adgil obriv dasaxl ebebTan da miwis mfl obel ebTan. aseve unda ganisazRvros surs Tu ara adgil obriv mosaxl eobas axal i gzis SenarCuneba mSenebl obis dasrul ebis Semdeg. mSenebl obis dasrul ebisas adgil obriv mosaxl eobas saSual eba eqneba wamoayenos im axal i gzebis SenarCunebis sakiTxi, romel ebic ar mdebareobs garemosdacviTi Tval sazrisiT mgrZnobiare teritoriaze;
- axal i gzebi romel ic aSenda garemosdacviTi Tval sazrisiT mgrZnobiare teritoriaze unda gauqm des mSenebl obis dasrul ebisTanave. amgvari gzebis gauqmebis adgil obriv mosaxl eobas ganemarteba garemosdacviTi Tval sazrisiT mgrZnobiare teritoriaze gzebis gauqmebis mizezi.

Tavi 10.3 gzis gadaketva

gansakuTrebul i yuradReba mieqceva adgil obriv TemebTan dakavSirebul sakiTxebS Semdegi saSual ebebiT:

- gzis gadaketva moxdeba mxol od Sesabamisi nebarTvebis safuZvel ze da adgil obriv xel isufli ebasTan SeTanxmebiT;
- gzis gadaketvis SemTxvevaSi, aucil ebl ad unda arsebobdes trasportis moZraobis al ternatiul i marSruti; es SeiZl eba iyos rogorc arsebul i al trenatiul i marSrutebi aseve mSenebl i kompaniis mier special urad aSenebul i gzebi;
- gzis gadaketvisas da al ternatiul i marSrutis SerCevisas gaTval iswinebul i unda iyos mosaxl eobis, saqonl isa da vel uri bunebis faqtorebi.

samSenebl o kontraqtoris (SPJV) “transportis marTvis gegma”

Tavi 8.0 mgzavrobis marTvis gegma da satransporto saSual ebebis marTvis pirobebi

- satransporto saSual ebebis Ramis saaTebSi marTvis SezRudvebi – samSenebl o kontraqtori ar darTavs Ramis (dabindebis) saaTebSi satransporto saSual ebebis marTvis da/an muSaobis nebas, garda gadaudebel i samedicino daxmarebis aucil ebl obis arsebobisas, an im samuSaoebis Catarebisas romel Ta Sewyveta SeuZl ebel ia. yvel a samSenebl o samuSao daigegmeba dRis saaTebSi Sesasrul ebl ad. samuSaoebis Sesrul ebis drois dRis saaTebiT SezRudva Seamcirebs adgil obriv mosaxl eobasa da vel ur garemoze trasportis xmaurisa da vibraciis zemoqmedebas;
- satransporto saSual ebebis moZraobis siCqaris SezRudva – samSenebl o moednebbe mosavl el gzebe da samSenebl o derefanSi (mSral amindSi mtveris raodenobis Sesamcirebl ad SezRudva Sesazl oa metic iyos) moZraobisas siCqaris SezRudva unda iyos 30 km/sT. qal aqebsa da sofl ebSi moZraobisas siCqaris SezRudva iqneba 50 km/sT, xol o gzatkecil ebze 80 km/sT.
- mZRol is samuSao saaTebi – mZRol ma satransporto saSual ebis ori saaTis ganmavl obaSi marTvis Semdeg unda daisvenos naxevari saaTi. dasvenebis dros is unda daukavSirdes mis banaks da kompaniis mier uzrunvel yofil i mobil uri tel efonis an radiogadamcemi aparatis saSual ebiT moaxsenos gaweul i samuSaos Sesaxeb. 12 saaTiani muSaobis Semdeg mZRol ma unda daisvenos sul mcire 12 saaTi.

garemosdacviT da social ur val debul ebaTa zogadi reestri, bTj mil sadenis kompania (saqarTvel o)

dasaxel eba	O 24
val debul eba / qmedeba	samSenebl o kontraqtori unda gaufrTxil des im sazogadoebriv da kerZo gzebs romel Tac gamoiyenebs samSenebl o derefanTan misavl el ad; samSenebl o samuSaoebis ganmavl obaSi SeakeTos da mouaros gzebs ise rom gzebi usafrTxo iyos gamoyenebisaTvis. kontraqtorma gzebi mSenebl obis dawyebamde arsebul , an ukeTes mdgomareobamde unda aRadginos. aRdgeniT samuSaoebisaTvis kontraqtori gaiRebs yvel a saWiro masal as.
wyaro	PRSG, Tavi 16.4
pasuxismgebel i	mSenebl obis kontraqtori – trasportis marTvis gegma; bTj mil sadenis kompania – auditi.
ganxorcil ebis etapi	mSenebl oba

3.2 sasofi o-sameur neo mi webi

baqo - Tbilisi - jehanis proeqti, bunebriv da social ur garemoe zemoqmedebis Sefaseba, saqarTvel o, angariSis proeqti sajaro ganxil visTvis
cxrili 11-4. zemoqmedeba da uaryofiTi zemoqmedebis minimizaciis RonisZiebi: qonebis dazianebasTan da miwis SeZenasTan dakavSirebuli sakiTxebi

#	sakiTxebi/zemoqmedeba	marTvisa da minimizaciis RonisZiebi
L1	<p>miwis (da masTan dakavSirebuli Semosavl is) samudamod SeZena miwisheda obieqtebis nakveTebisaTvis, soliseburi da ukusarqvel ebis sadgurebis teritoriebisaTvis, misasvli gzebis da sxva damxmare samuSaoebisaTvis.</p>	<p>naRdi fuliT kompensacia miwis sabazro Rirebul ebis safuZvel ze, an, sadac amis Sesazl ebl oba ar aris, eqspertis mier naTel i proceduris gamoyenebiT miwis Sefasebis safuZvel ze. aq gaTval iswinebuli iqneba miwis xarixi, misi damuSavebis done, sairigacio sistemis xel misawvdomoba, warsuli nayofiereba da a.S.</p> <p>nayofieri miwebis dakargva minimumde aris dayvanili miwisheda obieqtebis da mudmivisaSual ebebis frTxil ad ganTavsebit;</p> <p>sadac proeqtis mier miwis SeZenis Sedegad ojaxi samudamod kargavs sargebl obas miwaze imdenad, rom miwis farTobi aRar iqneba ekonomikurad gamarTlebuli, proeqtis mier gadaxdili iqneba naRdi fulis kompensacia</p>
LL2	<p>servitudis zolze da samSeneblo teritoriebze miwit droebiti sargebl oba</p> <p>3 wliani samSeneblo periodis ganmavlobasi saWiro iqneba 1,200 – 1,300 ha miwa (Tu vigul isxmebT, rom samxret kavkasiis milsadenis mSenebloba daiwyeba baqo-Tbilisi-jehanis milsadenis Semdeg), rac Seaferxebis rogorc saxnav-saTesi, ise sasazvre miwebiT sargebl obas. es gamoiwvevs garkveul zemoqmedebas ojaxebis saarsebo saSual ebebz, Tu mxedvel obasi miviRebT arsebobisaTvis soflis meurneobis maral mniSvel obas. zemoqmedeba gansxvavebuli iqneba moweuli produqciis mixedvit. mag. mraval wliani xexilis baris dakargvit gamowvuli zemoqmedeba gansxvavebuli iqneba erTwliani naTesebis dkarqvit</p>	<p>BTC Co iqneba pasuxismgebeli kompensaciebze samSeneblo periodsi qonebis dazianebisa da nayofierebis dakargvisaTvis. es kompensacia gansxvavebuli iqneba mraval wliani da erTwliani nargavebisaTvis. sadac gardauvalia zemoqmedeba xeebsa da mraval wlian. nargavebze, ganxiluli iqneba servituydis zolis dapataravebis sakiTxi zemoqmedebis minimumamde dasayvanad.</p> <p>naRdi fulis kompensacia gamoTvili iqneba gadaxdili iqneba dargvis, Sromisa da sasubebis Rirebul ebis safuZvel ze, roml ebis saWiroa nargavebis / sasofi o-sameurneo saSual ebebis simwifis periodamde misaRwevad, plus im periodis ganmavlobasi dakargvili produqciis Rirebul eba, rac saWiroa</p>

<p>gamowveul i zemoqmedebisagan.</p> <p>miwis SeZenis procesSi gansazRvrul i iqneba, Tu konkretul ad ramdeni ij axi moxvdeba miwaze ufl ebis SeZeniT gamowveul i zemoqmedebis qveS.</p> <p>mSenebl oba gansakuTrebiT did zemoqmedebas moaxdens maTze, visi xexil is baRebic kveTs servitudis zol s, Tuki gavITval iswinebT, rom marSrutze yvel a xe moiWreba da maT mier msxmoiarobis asakamde xel axl ad gazrdas sakmaod bevri dro dasWirdeba. Tumca marSruti ise iyo dagegmili, rom maqsimal urad aecil ebinaT igi baRebisaTvis, venaxebisa da sxva mraval wl iani naTesebisaTvis, servitudis zol i mainc kveTs ramdenime baRs, gansakuTrebiT borjomisa da axl cixis raionebsi. xeebis xel axl ad gaSeneba SezRudul i iqneba dederefnis maxl obl ad, SezRudvebis xarisxi damokideebul i iqneba dasargavi xeebis tipze.</p>	<p>axal gazrda nergebisaTvis xis/vazis im asakamde misaRwevad, rodesac igi daiRupa mSenebl obis Sedegad.</p> <p>zegavl enis qveS moxvedrili fermerebi uzrunvel yofil i iqnebian mil sadenis mSenebl obis grafikis Sesaxeb informaciIT, ise rom maT ar dakargon mosaval i amis saWiroebis gareSe.</p> <p>siZnel eebis SemTxvevebi (mag. probl emebi wyal Tan dakavSirebiT, furaJis nakl eboba, sezonur saZovrebze misasvl el i gzebis gadaketva, axl adSobil i batknebis/xborebis daRupva) gakontrol ebul i iqneba sazogadoebasTan urTierTobis dargSi momuSave jgufis mier (rogorc kontraqtoris, ise BTC Co-s jgufi), raTa saWiroebis SemTxvevaSi proeqtis mier gaweul i iyos fuladi an sxva saxis daxmareba. dadgindeba saCivrebis aRZvis meqanizmebi im ojaxebisaTvis, riml ebic proeqtis Sedegad ekonomikur sirtul eebis awydebian.</p> <p>samSenebl o saqmianobebTan siaxloves ganl agebul saxl ebze zemoqmedebis minimizaciis RonisZiebebisaTvis ix. sakiTxi L5.</p> <p>samSenebl o procesis ganmavl obaSi gamoyenebul i miwa Semdgomi rekul tivirebul i iqneba. damateba E danarTi l asaxavs rekul tivaciis procedurebs. am procedurebze pasuxismgebel i iqneba samSenebl o kontraqtori, xolo baqo-Tbil isi-j eihanis mil sadenis proeqti monitorings gauwevs. sabol ood, yvel a saxnav-saTesi miwa da saZovrebi, garda im nakveTebisa, roml ebic mudmivi miwiseda obieqtebisa da axal i mudmivi misasvl el i gzebisaTvis iqneba gamoyenebul i, aRdgenil i iqneba iseT mdgomareobamde mainc, romel Sic mSenebl obis win imyofeboda. saxnav-saTesi miwa terasebad iqneba damuSavebul i da im mdgomareobamde iqneba miyvanil i, rom fermers SeeZl os xel axl ad Tesvis dawyeba. im SemTxvevebSi, rodesac saWiroa miwis xel axl ad daTesva eroziis Tavidan asacil ebl ad, Tesvis reJimi SeTanxmebul i iqneba miwis mesakuTrestan.</p>
--	---

<p>L3</p>	<p>nakveTebis dayofa nayofierebisa da Semosavl ebis droebiT dakargviT</p> <p>samSenebl o saqmianobis an mudmivi infrastruqturis (miasavl el i gzebis CaTvl iT) aSenebis Sedegad SesaZl oa rig SemTxveebSi moxde miwis nakveTis gamocal keveba da izol ireba, rodesac nakveTis nawil i miusvl el i xdeba an ise mcirdeba zomaSi, rom misi damuSaveba ekonomikurad gamarTl ebul i aRar aris.</p>	<p>proeqti gaiTval iswinebs:</p> <p>1) kompensacias samSenebl o periodSi aRniSnul nawil ze dakargul i produqciisaTvis;</p> <p>2) pirdapir Sesyidvas, rodesac nawil is izol ireba grZel i vadiT xdeba da mas uaryofiT i ekonomikuri zegavl ena mohyveba an Tu SeZena samudamod xdeba.</p> <p>meore SemTxvevaSi agreTve saWiro iqneba saarsebo saSual ebebis aRdgenis RonisZiebebis Catareba (mag. gavl enis qveS moxvedril i oj axebis darCenil miwis nakveTebze sofl is meurneobis intensifikacia).</p>
<p>L4</p>	<p>investiciebi niadagis nayofierebis asamaRl ebl ad / miwis momaval i degradi reba</p> <p>marSrutis gayol ebase ganl agebul i fermebisaTvis arsebobs grZel vadiani uaryofiT i zemoqmedebis potencial i, Tuki mSenebl obis Sedegad Semcirdeba miwis nayofiereba da Sesabamisad, misi mosavl ianoba. Tumca ar aris amis l abaToba, rom servitudis zol is gaswrviv grZel i vadis ganmavl obaSi moxdeba niadagebis nayofierebis dacema, dasavl eTis marSrutis saeqsporto mil sadenis gamocdil eba gviCvenebs, rom arsebobs imis SesaZl ebl obas, rom adgil i hqondes amgvar SemTxvevebs. Tu ar miReba minimizaciis damatebiTi zomebi niadagis nayofierebis Semicirebaze reagirebisaTvis, aRniSnul i faqtori SeiZl eba xangrZl ivi periodis ganmavl obaSi gagrZel des.</p>	<p>SemuSavebul i iqna rekul tivaciis gegma imis sail ustraci od, rom miwis nayofiereba maqsimal urad iqneba SenarCunebul i.</p> <p>aucil ebl obis SemTxvevaSi BTC Co uzrunvel yofs kompensacias miwis Tavdapirvel i nayofierebis doneze misayvanad, rogorc es asaxul ia gansaxl ebis samoqmedo gegmis sakompensacio procedurebSi.</p>
<p>L10</p>	<p>SezRudvebi miwiT sargebl obaze.</p> <p>samSenebl o periodis Semdgom miwiT sargebl oba normal ur mdgomareobas daubrundeba, garda servitudis 8 metriani zol isaTvis gamoyofil i teritoriisa, sadac dawesdeba garkveul i SezRudvebi xeebis darqvasTan, mSenebl obasTan, miwis</p>	<p>BTC Co miwis misakuTreebs miwaTsargebl obis SezRudvisaTvis gadauxdis ful ad kompensacias gansaxl ebis samoqmedo gegmaSi asaxul i pol itikis Sesabamisad. gadawyvetil ebebi konkretul SezRudvebze miReba miwis SeZenis programis dawyebamde. garda amisa, rig</p>

- Sefasdeba yvel a saCivari miyenebul zianze, romel sac adgil i aqvs samSenebl o derefnis gareT.

3.3 tyis masivebi mSenebl obis der efnis gaswvri v

baqo - Tbilisi - jehans proeqti, bunebriv da social ur garemoze zemoqmedebis Sefaseba, saqarTvel o, angariSis proeqti sajaro ganxil visTvis

cxrili 11-4. zemoqmedeba da uaryofiti zemoqmedebis minimizaciis RonisZiebebi: gonebis dazianebasTan da miwis SeZenasTan dakavSirebul i sakiTxebi

#	sakiTxebi/zemoqmedeba	marTvisa da minimizaciis RonisZiebebi
L9	<p>mSenebl obis mier dazianebul i tyis farTobebi</p> <p>saqarTvel oSi servitudis zol ze daaxl oebiT 10-12 km xeebis safari gaikafeba. yvel aze grZel i gakaful i zol i daaxl oebiT 2 km sigrZis iqneba. umetesi maTgani mokle a. borjomsa da TeTriwyaroSi zogierTi Temi am tyeebidan agroveben sawvav SeSas, sxvebi ki vaWroben xis merqnis produqci iT.</p> <p>tyian teritoriebze mosaxle zogierT Tems turizmis ganvitarebis imedi aqvs. samSenebl o servitudis zol i tyeSi didi xnis ganmavl obaSi datovebs xeebisagan gawmendil biliks. droTa gnamavl obSi es zemoqmedeba Semcirdeba sanascvl od dargul i xeebis gazrdasTan da tyis sxva teritoriebze gamaj ansaRebel i ekokompensaciis programis ganxorciel ebasTan erTad.</p> <p>servitudis zol ze gakaful i xeebis gamoyeneba</p> <p>TemebisaTvis saTbobi da sxva daniSnul ebisaTvis saWiro (mag. saWml is samzadebl ad) SeSis xel misawvdomoba dadebiT zemoqmedebas warmoadgens, vinaidan mil sadenis marSrutis gaswvri gan agebul i TemebisaTvis energiis es wyaro sakmaod amJamadac mniSvnel ovania.</p>	<p>TeTriwyarosa da borjomis tyian teritoriebze servitudis zol i SedarebiT Semcirebul ia. iq, sadac Seul ebel ia didi xnis nargavebze (venaxebi da xexilis baRebi) zemoqmedebis Tavis arideba, baqo-Tbilisi-jehans mil sadenis proeqti sakontraqto mol aparakebebis dros samSenebl o kontraqtorTan special urad SeaTanxmebs servitudis Semcirebul i zol is gakaful i sakiTxs, raTa zemoqmedeba minimumamde iyos dayvanil i.</p> <p>servitudis zol is gasakafad moWrili maRali xarisxis merqani gaiyideba, sadac SesaZl ebel ia, da Semosul i ful i Caideba Temis sainvesticio programaSi. mcire zomis xeebi da totebi Temebis miewodebaT SeSis an sxva daniSnul ebisaTvis.</p> <p>mcire zomis xeebi da totebi miewodebaT adgil obirv Temebis SeSisaTvis an saSen masal ad. TanamSromeli raionebSi sazogadoebasTan urTierTobis dargSi TemTan diskusiebis dros daadgens xe-tyesTan dakavSirebul ZiriTad sakiTxebis.</p>

სამსენებლი ო კონტაქტორის (SPJV) "ინფრასტრუქტურისა და მომსახურების კვლევის მართვის გეგმა ბაჟო-ტბილისი-ჯეიხანის მილსადენისა და სასუალ ელემენტებისთვის"

9.1 ტვის მასივები მსენებლის დერეფნის გასწვრივ; 9.3.2 ადგილი ობრივ ტემბთან დაკავსებული საკითხები

განსაკუთრებული ყურადღება მიეცევა ადგილი ობრივ ტემბთან დაკავსებული საკითხებს შემდეგი სასუალ ელემენტები:

- მსენებლის დროს მოწერილი ზედმეტი პატარა ხეები და ბუჩქები ხელმისაწვდომი იქნება მოსახლეობისთვის სასეზონურ მასალად ან სხვა მიზნებისთვის გამოსაყენებლად;
- მოსახლეობისთვის განკუთვნილი მასალის განთავსებისთვის განისაზღვრება და შეთანხმდება სამსენებლი ოსთვის, საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფისებსა და ადგილი ობრივ მოსახლეობასთვის;
- სამსენებლი ოს დერეფნის ხელახლა გასაშენებისთვის დაახლოებით 300 000 ნერგი იქნება საჭირო, ამისთვის აუცილებელი იქნება სატემო სანერგების შეკრმა.

3.4 სხვადასხვა სახის საკუთრებისა და სენობებისათვის პირობების შექმნა

ბაჟო - ტბილისი - ჯეიხანის პროექტი, ბუნებრივი და სოციალური გარემოზე ზემოქმედების შეფასება, საკუთრების, ანგარიშის პროექტი საჯარო განხილვისთვის

ცხრილი 11-4. ზემოქმედება და უარყოფითი ზემოქმედების მინიმიზაციის რისკების: კონკრეტული ძაზიანებისთან და მიწის შეზღუდვებისთან დაკავსებული საკითხები

#	საკითხები / ზემოქმედება	მართვისა და მინიმიზაციის რისკების
L5	<p>ინფრასტრუქტურა: სახლები და სხვა ნაგებობები, რობები, საირიგაციო სისტემები და ა.შ.</p> <p>ბევრი ტემი საკმაოდ დიდ არის დამოკიდებული ტვის სასოფლო-სამეურნეო საკმარისებისა და საირიგაციო სისტემების მოვლაზე. ზოგიერთი არსებული ფერმარეობები და მიწების ხანმოკლე შეფერხებები შეიქმნება სერიოზული ზემოქმედება მოახდინოს.</p> <p>სამსენებლი ოს დერეფნისა და მის მიმდებარე ტერიტორიის განვითარებისთვის სასაზღვრო ნაგებობების შექმნა ადგილი უზრუნველყოფს ზემოქმედების მსაზღვრეების განვითარების ვიზუალური და ფიზიკური დაზიანების შედეგად. ყველაზე მეტად სავარაუდოდ დაზიანების დაზიანება. ზემოქმედების ხარისხი ვერ დადგინდება, სანამ კონტაქტორი არ დაასრულებს ტრანსპორტის მართვის გეგმას.</p>	<p>BTC Co და სამსენებლი ო კონტაქტორი ყოველთვის შეეცდებიან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია ტვივით აარდონ ინფრასტრუქტურის ძაზიანების გამწვანებას.</p> <p>იმ შემთხვევებში სადა დაზიანების ტვივით არდება შეუძლებელია, გადხილი იქნება ფულადი კომპენსაცია სრული რეზერვების საფუძველზე (მსოფლიო ბანკის მოთხოვნის შესაბამისად), ან უზრუნველყოფილი იქნება სანაცვლო ნაგებობები/სასუალ ელემენტები. მთლიანი რეკლამაციის ვარიანტი მოიცავს ნაგებობების უსალო კანაცვლებას ფულადი ოპერაციების გარეშე.</p> <p>ამის გარდა სამსენებლი ო კონტაქტორი შეაფასებს და დოკუმენტურად დააფიქსირებს ზემოქმედების სენობებს, რომლებიც გარკვეული რისკფაქტორი ზემოქმედების და პროექტის სატრანსპორტო მართვისთვის სიახლოვის არის განვითარებული. არსებული დოკუმენტაცია შეთანხმებული იქნება სახლის მონადირეებთან და მათ გადაეცემათ ასევე.</p>

L6	<p>sakuTrebis dazianeba servitudis zolisa da damtkicebuli samSeneblo teritoriebis gareT</p> <p>arsebobs saSiSroeba, rom daziandeba servitudis zolisa gareT ganlagebuli miwa, qoneba da infrastruqtura.</p> <p>es SeiZleba moicavdes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miwis gakafva proeqtisaTvis gamoyofili samuSao farTobebis gareT; • samuSao farTobebis gareT transportisa da adამიანების მოზრაობა და მივისა და ნატესების ძაზიანება; • მტვის უარყოფითი ზეგავლენა ნატესებზე. 	<p>ყელა samSeneblo საკმანობა განხორციელდება დამტკიცებულის საზრვრების ფარგლებში. samSeneblo კონტრაქტორი პასუხისმგებელია ნებისმირი შემთხვევითი ზიანისათვის, რომელსაც ადგილი ეძნება ამ დადგენილი ფართობების გარეშე და მოხდება მისი კომპენსირება დადგენილი ვესით.</p> <p>samSeneblo კონტრაქტორი აგრეთვე პასუხისმგებელია ყელა საურო დამატებითი samSeneblo ნაკვეთების კომპენსაციის შესახებ მოაპარაკებებზე; BTC Co. მონიტორინგის გაუწევს არნისნულ პროცესს.</p> <p>მკაცრად იძნება დაცული samuSao ტერიტიის ფარგლებში მოქმედების მოთხოვნა; ამას ხაზი გაესმება ადამიანურ რესურსებთან მუშაობის დროს, სტაჯირების პროცესში და პროფესიონალურ საუბრებში.</p> <p>samuSao ტერიტიის ფარგლებში განისაზრვრება მსენებლობის დაუყბამდე. ნაკვეთები იძნება დემარკირებული საუროების და მიხედვით, რობების, სანიშნი ბოზების ან ნისნების გამოყენებით. მუდმივი სასუალეები გამოიყოფა რობებით. მილსადენის სერვითუტის ზოლისათვის ცერუობა პალოები samuSao ფართობის სიგანის დასადგენად.</p> <p>BTC Co მონიტორინგის გაუწევს სერვითუტის ზოლისა და დამტკიცებულის samSeneblo ფართობების გარეშე არსებულ მივასა და კონებზე ზემოქმედებას.</p>
----	---	--

ბაყო - ტბილისი - ჯეიხანის პროექტი, ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შესახებ, საკარტული, ანგარიშის პროექტი სარეგულაციო განხილვისთვის
ცხრილი 11-5. ზემოქმედება და უარყოფითი ზემოქმედების მინიმიზაციის რონისზეები: ადგილობრივი ინფრასტრუქტურა, მომსახურებები და ბუნებრივი რესურსების საკითხები

#	საკითხები/ზემოქმედება	მართვისა და მინიმიზაციის რონისზეები
I2	<p>ტელეკომუნიკაციების გამოყენება აფეთქებების დროს</p> <p>აფეთქების დროს ბგერითი და ვიბრაციული ზემოქმედებების შესამცირებლად გამოიყენება შემცველი მეთოდები და ამიტომ მუდროების</p>	<p>samSeneblo კონტრაქტორმა უნდა აცნობოს ტუ და როდის აიკრძალება მობილური ტელეფონების, ხელისა და</p>

- adgil obriv mosaxl eobas unda ganemartos afetqebetan dakavSirebuli saSiSroeba da samSenebl o derefnidan usafrTxo manZilis Senarcunebis aucil ebl oba;
- adgil obriv mosaxl eobas unda ganemartos asafetqebel i samuSaoebis iseTi zegavl enis arseboba, rogoricaa xmauri, raTa maT moaSoron saqonel i garSemo teritoriebs.

3.5 sxva samrewvel o saSual ebebis dakargva / dazianebe

baqo - Tbilisi - jehanis proeqti, bunebriv da social ur garemoeze zemoqmedebis Sefaseba, saqarTvel o, angariSis proeqti sajaro ganxil vistvis
cxrili 11-4. zemoqmedeba da uaryofiti zemoqmedebis minimizaciis Ronisziebi: gonebis dazianebasTan da miwis SezenasTan dakavSirebuli sakiTxebi

#	sakiTxebi/zemoqmedeba	marTvisa da minimizaciis Ronisziebi
17	<p>sxva samrewvel o saSual ebebis dakargva / dazianebe</p> <p>pirutyvi mSenebl obis periodSi servitudis zoli da Ria tranSeebi fizikur dabrkol ebas Seuqmnis pirutyvis moZraobas da potenciuri saSiSroeba iqneba saZovrebze gaSvebuli saqonl isaTvis arsebobs mSenebl obaTan dakavSirebuli SemTxvevebis gamo (manqanebis mier saqonl is datakeba, cxovel ebis Cavardna Ria tranSeebSi da sxv). arsbobs pirutyvis dakargvis zemoqmedebis saSiSroeba.</p> <p>futkari mefutkreoba ar warmoadgens erT-erT ZiriTad komerciul saqmianobas marSrutis gaswrviv. Tumca zogierT ojaxs hyavs futkari sakuTari meurneobisaTvis da SemTxveviti real izaciisTvis, gansakuTrebit marneul sa da gardabanSi da zafxul obiT ki baSkovisa da santas sofl ebSi.</p> <p>proeqtis Sedegad SesaZloa futkari fizikurad daifantos, sadac skebi mil sadenidan 250-300 metrze axl os aris ganlagebuli. es ZiriTadad gamowveuli iqneba mtvris Sedegad (futkari mgrZobiarea intenziuri mtvrisadmi Tavis qarSemoc da</p>	<p>pirutyvi BTC Co da samSenebl o kontraqtori gansazvRraven saqonl is moZraobis ZiriTad derefans da yvel aze mniSvnel ovan adgil ebSi datoveben Sesabamis gadasavl el ebs saqonl isaTvis.</p> <p>futkari sazogadoebasTan urTierTobis dargSi momuSave jgufi Seecdeba sezonis dawyebamde (e.i. gazafxul amde) gamoavl inos mefutkreebi, visi skebic marSrutidan 300 metris zolSi imyofeba. am mefutkreebs moeTxovebaT skebis gaadagil eba (rogorc gadasatani, ise stacionarul i skebis) marSrutidan sul cota 300 metris daSorebit sezonis ganmavl obaSi. Tu skebi gadaadgil deba sezonis dawyebamde, maTi gadatana moxdeba marSrutidan sul cota 5 km-is daSorebit.</p> <p>kompensacia aucil ebl obis SemTxvevaSi Tuki adgili eqneba sawarmoo saSual ebebis droebiT dakargvas, gadaixdeba kompensacia mSenebl obis periodSi dakarguli wliuri saSual o Semosavl is gamoTvl is safuZvel ze.</p>

	<p>fl orazec), agreTve maŋana-danadgarebis xmaurisa da metad mokle manZil ze vibraciit. garda amisa, adgil i eqneba mSenebl bobis gamo mcenarul i safaris metad umniSnel o dakargvas, magram aRniSnul i zemoqmedeba ar iqneba seriozul i. sawarmoo sezonis dawyebis Semdeg, gadaadgil ebis SemTxvevaSi, futkari Seecdeba, daubrunde Tavdapirvel sacxovrebel s 5 km radiusSi, im SemTxvevaSic ki, Tu skebi gadaadgil da.</p>	<p>aRniSnul i qoneba aRdgenil i iqneba Tavis pirvandel mdgomareobamde mSenebl obis dasrul ebis Semdgom.</p> <p>qonebis samudamod dakargvis SemTxvevaSi fuladi kompensacia gamoiTvl eba fiqsirebul i sabazro fasebis koeficientis gamoyenebit.</p>
I8	<p>droebiTi zemoqmedeba sawarmoebze (nayofierebis dakargvisa da gacdenis CaTvl iT)</p>	<p>gadaxdil i iqneba dakargul i produqciis Sesabamisi fuladi kompensacia, raTa mewarmem SeZl os gacdenis ganmavl obaSi xel fasebis gadaxda. garda amisa, mas aRmouCenen daxmarebas al ternatiul i Senobis povnaSi, sawarmos danadgarebisa da aRWurvil obis gadatanaSi. Tu proeqtis Sedegad moxdeba dasaqmebis dakargva, moxdeba am dasaqmebis Senacvl ebis zomebis gatareba.</p>

samSenebl o kontaqtoris (SPJV) "infrastruqturisa da momsaxurebis qsel is marTvis gegma baqo-Tbil isi-j eihanis mil sadenis da saSual ebebisaTvis"

Tavi 9.2 pirutyvi, futkrebi, meTevzeoba; 9.2.2 futkrebi

proeqtma SesaZl oa fizikuri zegavl ena iqonios futkrebze iq sadac skebi ganl agebul ia mil sadenidan 250-300 metris fargl ebSi. zemoqmedeba ZiriTad gamowveul ia mtvris mometebul i raodenobit, teqniki muSaobiT gamowveul i xmauriT an vibraciit Zal ian mcire manZil ze. futkrebis produqtiul obis sezonis dawyebis Semdeg futkrebis skebis gadaadgil ebisas futkari Seecdeba daubrunde pirvandel saarsebo garemos 5 km radiusis fargl ebSi.

futrebis dacvisaTvis aucil ebel i pirobebis adeqvaturad gansazRvrisa da ganxorcil ebis uzrunvel sayofad samSenebl o kompania Seasrul ebs Semdeg pirobebs:

- sazogadoebasTan urTierTobis jgufi Tafl is warmoebis sezonis dawyebamde (e.i. gazafxul amde) gamoavl ens yvel a mefutkres romel Ta skebi ganl agebul ia mil sadenis marSrutidan 300 metris daSorebit;
- gamovl enil mefutkreebs (orives – adgil obrivs da momTabares) moeTxovebaT Tafl is warmoebis sezonisaTvis skebi mil sadenis marSrutidan sul mcire 300 metris daSorebit gadaitanon;
- im SemTxvevaSi Tuki skebi ar iqna gadatanil i produqtiul obis sezonis dawyebamde, SemdgomSi gadatana ukve sul mcire 5 km manZil ze unda moxdes;
- mSenebel i kompania gaugzavis Setyobil ebas adgil obriv xel isufl ebas raTa maT ar miscen momTabare mefutkreebs skebis samSenebl o derefnidan 300 metramde manZil Si ganTavsebis ufl eba. sadac SesaZl ebel ia momTabare mefutkreebma skebi samSenebl o derefnidan ufro

Sors unda ganaTavson raTa SemcirdeS mcenareul i safaris Semcirebis zegavl ena neqtaris Segrovebaze;

- rac Seexeba adgil obriv mefutkreebs, mSenebel i kompania Seatyobil ebs adgil obrivi xel isufli ebis warmomadgenel s, roml is mmarTvel obis sferoSic Sedis mefutkreoba, rom adgil obrivma mefutkreebma unda gadaitanon skebi samSenebl o derefnidan sul mcire 300 metris daSorebiT araugvianes ori TviT adre produqtiul obis sezonis dawyebamde (im wel iwadSi rodesac mSenebl oba konkretul ad im raionSi daiwyeba);
- Tuki adgil obrivi mefutkreebis skebi unda gadaadgil des produqtiul obis sezonze, maSin 15-20 dRis ganmavl obaSi isini unda ganl agdes aranakl eb 7 km-is daSorebiT. 15-20 dRis Semdeg isini SesaZl oa ufro axl os ganl agdes, magaram samSenebl o derefnidan sul mcire 300 m-is daSorebiT. zogadad, ukeTesia maTi Sor manZil ze datoveba im samSenebl o samuSaoebis dasrul ebamde romel ic mtveris da xmauris donis gazrdas iwvevs;
- Tuki skebis gadaadgil eba gamowveul i iqneba proeqtis TanamSroml ebis adgil obriv mosaxl eobasTan cudi komunikaciis gamo, msenebel i kompania gamoiZiebs da Seafasebs yvel a saCivars.

9.2.3 meTevzeoba

mil sadenis mSenebl obisaTvis mdinareebis kveTam da mdinaridan wyl is amoRebam SesaZl oa zegavl ena iqonios Tevzebe da meTevzeobaze. Tevzebis dacvisaTvis aucil ebel i pirobebis adeqvaturad gansazRvrisa da ganxorcil ebis uzrunvel sayofad samSenebl o kompania Seasrul ebs Semdeg pirobebs:

- mSenebel i kompania gamoavl ens yvel a dasaxl ebas romel ic eweva komerciul , an arakomerciul TevzWeras bTj mil sadenis kompaniis mier gansazRvrul i yvel a mdinaris kveTidan 2 km-is daSorebiT mdinaris dinebis mimarTulebiT (SeniSvna: es dasaxl ebebi SesaZl oa Tavad mdinaridan 2 km-ze meti manZil iT iyos daSorebul i);
- mSenebel obis menejeri uzrunvel yofs rom gamovl enil i dasaxl ebebis adgil obrivma xel isufli ebam warmoadginos yvel a im meTevzis saxel ebi da sakontaqto informacia (mag. misamarTi an tel efonis nomeri), romel ic eweva komerciul an arakomerciul TevzWeras;
- Tevzis raodenobis Semcirebis Sesaxeb nebimeri Setyobinebisas unda Semowmdes wyl is xarisxi;
- mSenebel i kompaniis garemosdacviTi j gufi zedamxedvel obas gauvevs wyl is xarisxs mdinaris kveTis adgil ebze da agreTve Seamowmebs Sesrul ebul i samuSaos mdinaris kveTisaTvis mSebl obis moTxovnebtan Sesabamisobas;
- iq sadac proeqtis ganxorciel ebis Sedegad Tevzis raodenoba Semcirdeba, gadaidgmeba aucil ebel i nabijebi raTa uzrunvel yofil i iyos yvel a saCivris Sefaseba;
- mdinaris dinebis mimarTulebiT wyl is momxmarebl ebs, sazogadoebasTan urTierTobis oficrebsa da garemosdacviT oficrebs Soris damyardeba mWidro urTierToba.

3.6 Infrastruqturisa da momsaxureobis qsel is funqcionirebis daugegmav Seferxebaze / zianze reagireba

samSenebl o kontaqtoris (SPJV) "Infrastruqturisa da momsaxurebis qsel is marTvis gegma baqo-Tbil isi-j eihanis mil sadenisa da saSual ebebisatvis"

Tavi 14. daugegmav Seferxebaze / zianze reagireba

mSenebl obis mizeziT gamowveul i Senobebis, momsaxurebis qsel is an infrastruqturisaTvis daugegmavi Seferxebis/zianis miyenebis SemTxvevaSi gatardeba Semdegi qmedebebi:

1.	Seferxeba/dazianeba aRiwereba rogorc incidenti da gatardeba Sesabamisi procedurebi;
2.	Sesabamisi sazogadoebasTan urTierTobis oficeri iqneba Cayenebul i saqmisi kursSi da CaerTveba procesSi sazogadoebasTan urTierTobis j gufTan erTad;
3.	mSenebel i kompania dauyovnebl iv Seatyobinebs bTj mil sadenis kompanias incidentis Sesaxeb;
4.	zegavl enis qveS myofi dasaxl ebis xel isufl eba ori saatis ganmavl obaSi informirebul i iqneba Seferxebis mizezebis da mosal odnel i xangrZi ivobis Sesaxeb;
5.	mSenebel i kompania sazogadoebasTan urTierTobis oficrebis meSveobiT iTanamSroml ebs adgil obriv xel isufl ebasTan raTa adgil obriv mosaxl eobas miewodos Sesabamisi informacia;
6.	Sesabamisi samSenebl o j gufi (mag. mSenebl obis menejeri an warmomadgenel i) daadgens probl emis gamosworebis Sesazl o RonisZiebas/gadawyvetas (mag. SekeTeba);
7.	gadaixedeba arsebul i dokumentacia (mag. kvl evebi, fotomasala da a.S.) im SemTxvevaSi rodesac Seferxeba/ziani Seexeba im infrastruqturisa da momsaxureobisaTvis sferoebis romel Ta pirvendel i mdgomareoba iqna dokumentirebul i;
8.	infrastruqturisaTvis mSenebl obiT gamowyveul i zianis gamosworeba moxdeba dauyovnebl iv. aRdgeniTi samuSaoebi gagrZel deba iqamde, sanam infrastruqtura ar daubrundeba pirvandel mdgomareobas;
9.	iq sadac zianis dauyovnebl iv gamosworeba ver xdeba (teqniki pirobebis gamo), mSenebel ma kompaniam unda gamonaxos mosaxl eobaze zemoqmedebis Sencirebis al ternatiul i gza (mag. al ternatiul i denis wyaro), rodesac amis saSual eba arsebobs;
10.	24 saatis ganmavl obaSi, adgil obriv xel isufl ebas miewodeba weril obiTi ganmarteba Seferxebis detal ebis, ukve gatarebul i RonisZiebebis da imis Sesaxeb Tuki dagegmil ia rame RonisZiebebis gatareba miyenebul i zianis Sesafasebl ad.
11.	sazogadoebasTan urTierTobis oficeri uzrunvel yofs rom gancxadeba ganTavsebul i iyos sazogadoebrivi TavSeyris adgil ebze, raTa adgil obrivi mosaxl eoba srul ad iyos informirebul i Seferxebis/zianis Sesaxeb;
12.	Seivseba incidentis Sesabamisobis/Seusabamobis dokumentacia. dasaruls dokumentacias xel s moawers koordinatori imis niSnad, rom saCivari / sakiTxi damakmayofil ebl ad gadawyda;
13.	aRdgeniTi samuSaoebi roml ebic ar saWiroeben aucil ebel Catarebas (mag. obieqtebi garda mniSvnel ovani danadgarebisa/momsaxurebisa) dasrul deba im teritoriaze samSenebl o samuSaoebis dasrul ebidan ori Tvis ganmavl obaSi. Tuki konkretul

	SemTxvevaSi grafiki aWarbebs am periods, samuSaos gegma SeTanxmdeba adgil obriv mosaxl eobasTan da xel isufli ebasTan;
14.	infrastruqturisaTvis miyenebul i zianis gamosaworebel i samuSaoebis efeqturobaze dakvirveba moxdeba 2 wl is ganmavl obaSi, raTa uzrunvel yofil i iyos Catarebul i samuSaoebis efeqtruroba;
15.	kompensaciis procedurebis Sesrul eba (Semdeg TavSi aRweril ia kompensaciis procesi).

infrastruqturisa da momsaxureobisaTvis, aseve SesaZl oa adgil obrivi mosaxl eobisaTvis zianis miyenebasTan / funqcionirebis SeferxebasTan dakavSirebuli sxva aspektebi gadawydeba gasaCivrebis procesiT da sazogadoebasTan urTierTobis am procesTan dakavSirebuli qmedebebiT (mag. satel efono cxel i xazi, saTemo Sexvedrebi, monitoringi da mosaxl eobis damokidebul ebis kvl eveli).

samSenebl o kontaqtoris (SPJV) "infrastruqturisa da momsaxurebis qsel is marTvis gegma baqo-Tbil isi-j eihanis mil sadenis da saSual ebebisaTvis"

Tavi 15 adgil obriv mosaxl eobasTan dakavSirebul i sakiTxebis marTva; 15.3 kompensaciis procesi
 mSenebel i kompania itovebs ufl ebas gamoZiebis masal ebze dayrdnobiT miRos an ar miRos saCivari. saCivris xasiaTidan gamomdinare (ZiriTadad, Tuki adgil i aqvs qonebisaTvis miyenebul zians), iqneba uzrunvel yofil i kompensacia. kompensacia SesaZl oa iyos ful adi an material uri (magram ara orive erTad). kompensaciis sakiTxebi damtkicdeba bTj mil sadenis kompaniis mier.

kompania SeZl ebisdagvarad Seecdeba ar gadaixados ful adi kompensacia. kompensaciis moTxovnebi gadawydeba yovel cal keul SemTxvevaSi da umetes SemTxvevaSi kompensacia gadaixdeba naturiT, Semdegi saSual ebebiT:

- mSenebel i kompania Seasrul ebs saremontო samuSaoebs; an
- mSenebel i kompania gadacems momCivans masal ebs an saremontო samuSaoebisaTvis, an momCivanTan SeTanxmebiT saremontო samuSaoebis sanacvl od.

saCivris arsebobis SemTxvevaSi gadaidgmeba Semdegi nabij ebi:

1.	mSenebel i kompania Seatyobinebs bTj mil sadenis kompanias;
2.	momCivanTan SeTanxmdeba Sexvedris dro SesaZl o qmedebis/ gadawyvetis gansasazRvrad;
3.	dainiSneba Sesabamisi mTel marSrutze momuSave/banakis warmomadgenel i sazogadoebastan urTierTobis j gufTan qmedebebis SeTanxmebisaTvis;
4.	gadaixdeba arsebul i dokumentacia (mag. kvl evis angariSebi, fotomasal a da sxv.)
5.	unda Seivos special uri saCivris forma, romel Sic miTitebul i unda iyos saCivris arsi da momCivans moTxovna. sakiTxis gadawyvetisas momCivanma unda moaweros am formas xel i, imis dasadasturebl ad rom sakiTxi damakmayofil ebl ad misTvis gadawyda;

6.	mSenebel i kompania gascems kompensacias mxareebS Soris SeTanxmehis safuZvel ze;
7.	Tuki adgili aqvs produqtiul i qonebis gamoyenebis droebiT Seferxebas, kompania gadaixdis, mSenebl obis periodisaTvis, saSual o wl iuri mogebis safuZvel ze daTvl il ful ad kompensacias. Tavad qoneba iqneba aRdgenil i Tavdapirvel mdgomareobamde mSenebl obis dasrul ebis;
8.	qonebis samudamo dakargvis SemTxvevaSi, ful adi kompensacia gaicema sabazro fasebze dayrdnobiT.

4. bTj mil sadenis kompaniis saCivrebiS wardgenisa da sadavo sakiTxebis mogvarebiS meqanizmi navTobsadeniS zemoqmedebis qveS moqceul i mosaxl eobiSTvis

bTj mil sadenis kompaniis **saCivrebiS wardgenisa da sadavo sakiTxebis mogvarebiS meqanizmiS** mTavari mizania, martivad da dauyovnebl iv mogvardes mTel i rigi probl emebi da sadavo sakiTxebi, romelic SeiZl eba warmoiqmnas navTobsadeniS proeqtiS ganxorciel ebis procesSi. "gansaxl ebis samoqmedo gegmiS" Tanaxmad, **saCivrebiS wardgenisa da sadavo sakiTxebis mogvarebiS meqanizmiS** konkretul i miznebia:

- proeqtiS zegavl eniS qveS moqceul i mosaxl eobiS uzrunvel yofa saCivriS wardgenisa da sadavo sakiTxebis mogvarebiS martivi da xel misawvdomi meqanizmiT;
- saCivarSi wamoWril i sakiTxis mosagvarebl ad saWiro, saTanado da orive mxaristvis misaRebi, gamosasworebel i RonisZiebebiS dadgena da ganxorciel eba;
- Semowmeba imisa, Tu ramdenad arian kmayofil ni momCivanebi gamosasworebel i RonisZiebebiS SedegebiT; da
- Tavidan iqnes acil ebul i momCivaniS mier sasamarTl i osTvis mimarTva.

bTj mil sadeniS kompania Tvl iS, rom **saCivrebiS wardgenisa da sadavo sakiTxebis mogvarebiS meqanizmiS** saSual ebiT, Seamowmebs bTj navTobsadeniS proeqtiS fargl ebSi Sesrul ebul i samuSaoebis xarixs. amdenad, saCivrebiS raodenobiS matebiS SemTxvevaSi, bTj mil sadeniS kompaniam da misma samSenebl o kontraqtorma SesaZl oa, ganxil on maTi muSaoebis praqtikiS an procedurebiS Secvl iS SesaZl ebl oba, raTa Semcirdes uaryofiti zemoqmedeba da konfl iqtebi navTobsadeniS proeqtiS zegavl eniS qveS moqceul cal keul oj axebTan da mosaxl eobasTan.

4.1 vin ganxil eba navTobsadeniS proeqtiS zegavl eniS qveS moqceul mosaxl eobad?

rogorc cnobilia, navTobsadeni saqarTvel oSi gadakveTs 7 raions – gardabnis, marneul iS, TeTriwyaros, wal kis, borjomis, axal cixisa da adgenis, agreTve q. rusTavis administraciul i sazRvriS nawil s. mil sadeni 72-mde dasaxl ebul i punqtiS axl omdebare teritoriaze gadis da kveTs kerZo sakuTrebaSi da sargebl obaSi arsebul 4 000-ze met miwis nakveTs.

bTj mil sadenis kompania navTobsadenis proeqtis zegavl enis qveS moqceul mosaxl eobas Semdegnairad ganmartavs:

- pirebi, roml ebic fl oben an sargebl oben miwiT, romel ic mdebareobs navTobsadenis derefnis centridan orive mxares 2 km-is fargl ebSi;
- pirebi, roml ebic fl oben an sargebl oben miwiT, romel ic mdebareobs navTobsadenis miwieszeda nagebobebisa (mag., saqaCi sadgurebis, Camketi sarqvel ebis sadgurebis) da muSaTa banakebis 5 km-is radiusSi;
- pirebi, roml ebic fl oben an sargebl oben miwiT, romel ic mdebareobs navTobsadenis mil sawyobebis 2 km-is radiusSi;
- gzispiras mcxovrebi pirebi, roml ebic navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebis gamo, ganicdian sagzao transportis raodenobis mniSvnel ovani zrdis zemoqmedebas.

warmodgenil i ganmarteba mocemul ia bTj mil sadenis kompaniis "sazogadoebasTan urTierTobis marTvis gegmaSi", Tumca, Cveni azriT, nebismier pirovnebas, romel ic sxvadasxva garemoebaTa gamo, ganicdis bTj navTobsadenis proeqtis nebismieri saxis uaryofiT zemoqmedebas, SeuZl ia gamoiyenos am broSuraSi moyvanil i meqanizmi da moiTxovos sadavo sakiTxis ganxil va.

4.2 ra sakiTxebze SeiZl eba iqnes Setani I i saCivari?

saCivari SeiZl eba wardgenil iqnes bTj navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebasTan dakavSirebuli nebismieri probl emuri sakiTxis Taobaze. Tumca, arsebobs mTel i rigi sakiTxebisa, romel ic, rogorc gamocdil ebam aCvena, ukve awuxebis navTobsadenis proeqtis zegavl enis qveS moqceul mosaxl eobas. esenia: miwisa da masze ganl agebul i nargavebis araswori inventarizacia (aRwera), dava sakompensacio Tanxaze, "narCen" Tu "darCenil" miwaze kompensaciis miRebis sakiTxi, gzebis dazianeba da mZime satransporto saSual ebebis gadaadgil ebiT gamowveul i xmauri, vibracia da mtveri, gzispiras mdebare saxl ebis dazianeba, muSaTa banakebis mimdebare teritoriaze mcxovrebi mosaxl eobis wuxil i muSaTa yofa-qcevis gamo, generatorebis muSaobiT gamowveul i xmauri da sxv.

droTa ganmavl obaSi, zemoT CamoTvlil i sakiTxebis garda, bTj navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebis sxvadasxva etapze Sesazl oa, Tavi iCinos sxva saxis probl emebmac, rogorcaa, magal iTad: navTobsadenis mSenebl obis procesSi samSenebl o derefnis mimdebare miwis sxva nakveTebis dazianeba, maTze samSenebl o narCenebis ganTavseba, sairigacio arxebis an wyal momaragebis sistemis dazianeba, mosaxl eobisTvis sakuTari miwis nakveTebiT sargebl obis Sesazl ebl obis SezRudva nakveTebTan misasvleli gzebis ararsebobis gamo, samSenebl o samuSaoebis gamo saqonl is dazianeba an daRupva, miwis gauvargiseba mSenebl obis damTavrebis Semdeg miwis zeda fenis arasaTanado aRdgenis gamo, mSenebl obis dasrul ebis Semdeg miwiT sargebl obaze an sairigacio arxebis gaRrmavebaze metismetad mkacri SezRudvebis daweseba da sxv.

yvel a zemoT aRniSnuli, Tu navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebasTan dakavSirebuli nebismieri sxva saxis probl emis wamowrisas, Tqven SegiZl iaT gamoiyenoT am broSuraSi ganxil ul i **saCivrebis wardgenisa da sadavo sakiTxebis mogvarebis meqanizmi** da saCivriT mimarTOT Sesabamis Tanamdebobis pirs.

4.3 vi s unda mi marToT saCivriT da ra formiT?

bTj mil sadenis kompaniis **saproeqto dokumentaciis** Tanaxmad, navTobsadenis mSenebl obis periodSi saCivrebis Segrovebaze, saCivrebSi aRwerili probl emebis gamokvl evasa da momCivanisaTvis pasuxis gacemaze pasuxismgebel i arian **bTj mil sadenis kompaniis samSenebl o kontraqtoris sazogadoebasTan urTierTobis oficrebi**. amasTanave, daSvebul ia saCivriT mimarTva bTj mil sadenis kompaniis da samSenebl o kontraqtoris nebismieri TanamSromel isadmi, romelic saCivris miRebis Semdeg val debul ia gadasces is Sesabamis sazogadoebasTan urTierTobis officers. "gansaxl ebis samoqmedo gegma" aseve iTval iswinebs saCivriT sofl ebis, raonebisa da qal aqebis xel isufl ebis organoebisTvis mimarTvis SesaZl ebl obas, raTa maT saCivrebi dauyovnebl iv gadaugzavnon Sesabamis pirebs.

im SemTxvevaSi, Tu samSenebl o kontraqtoris sazogadoebasTan urTierTobis oficrebi ver uzrunvel yofen saCivarze damakmayofil ebl ad reagirebas, momCivans SeuZl ia saCivriT mimarTos **bTj mil sadenis kompaniis sazogadoebasTan urTierTobis menejers**, romlis sakontaqto monacemebic bTj mil sadenis kompaniis mier gavrcel ebul unda iqnes navTobsadenis proeqtis zegavl enis qveS moqceul mosaxl eobaSi.

amgvarad, "gansaxl ebis samoqmedo gegmis" Tanaxmad, bTj mil sadenis kompaniam aiRo val debul eba ganixilos navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebis **winasamSenebl o da eqspl uataciis etapebze** warmoqmnil i saCivrebi. rac Seexeba, **mSenebl obis periodSi** warmoqmnil saCivrebs, maTze reagirebis val debul eba ekisreba bTj mil sadenis kompaniis mier daniSnul samSenebl o kontraqtors. Tumca, rogorc zemoT aRniSnul idanac Cans, bTj mil sadenis kompania ganaxorciel ebs samSenebl o kontraqtoris mier saCivrebze reagirebis da momCivanTaTvis damakmayofil ebel i Sedegebis misaRwevad gaweul i samuSaos mudmiv zedamxedvel obas.

Cveni rCeva

imis da mixedvit, Tu ra sakiTxze da romel raionSi apirebT saCivris wardgenas, umj obesia, pirdapir mimarToT Sesabamis Tanamdebobis pirebs, kerZod:

- navTobsadenis mSenebl obis etapez wamoWrili sxvadasxva probl emuri sakiTxebis mosagvarebl ad, mimarTeT samSenebl o kontraqtoris (spi-petrofakis) sazogadoebasTan urTierTobis oficrebs;
- sazogadoebrivi investirebis programis fargl ebSi wamoWrili sakiTxebis Sesaxeb, mimarTeT "sazogadoebrivi investirebis programis" ganmaxorciel ebel i organizaciebis Sesabamis Tanamdebobis pirebs;
- dasaqmebasTan wamoWrili probl emebTan dakavSirebiT, mimarTeT dasaqmebis sainformacio centrebs.

Tumca, aqve unda aRiniSnos, rom zemoT CamoTvil i sazogadoebasTan urTierTobis oficrebis garda, Tqven SegiZl iaT nebismier sakiTxze pirdapir mimarToT TviT bTj mil sadenis kompaniis sazogadoebasTan urTierTobis oficrebs.

mniSvnel ovania isic, Tu **ra formiT**, anu rogor mimarTavT sazogadoebasTan urTierTobis oficrebs. "gansaxl ebis samoqmedo gegmis" Tanaxmad, momCivanma saCivari SeiZl eba waradginos rogorc sityvieri, ise weril obiTi formiT. "sazogadoebasTan urTierTobis marTvis gegma" ki, aseve iTval iswinebs saCivris miRebas tel efonis saSual ebiTac. gegmis avtorTa Tanaxmad, samuSao saaTebis ganmavl obaSi momCivans SeuZl ia tel efonis saSual ebiT, SesaZl ebl obis da

mixedvit, pirdapir gaesaubros samSenebl o kontraqtoris TanamSromel s Tavisi saCivris Taobaze. samuSao saaTebis Semdeg ki saCivari miRebul i iqneba tel eFoni-Camweris saSual ebiT. Tumca, iTval iswinebs ra, saqarTvel oSi satel efono xazebis gaumarTaobas, samSenebl o kontraqtori iRebs val debul ebas farTod gaavr cel os informacia sazogadoebasTan urTierTobis oficrebis adgil samyofel is Sesaxeb.

amrigad, "sazogadoebasTan urTierTobis marTvis gegmis" Tanaxmad, sazogadoebasTan urTierTobis oficrebis jgufma mSenebl obis adgil ebis, samSenebl o banakebisa da im gzebis siaxl oves ganagebul dasaxl ebul punqtebSi, sadac mniSvnel ovnad moimatebs transportis moZraoba, mosaxl eobasTan Catarebul i Sexvedrebisa da pl akatebis saSual ebiT unda uzrunvel yos sakontaqto tel efonis nomrebis, sazogadoebasTan urTierTobis oficrebis adgil samyofel isa da saCivrebis wardgenis meqanizms Sesaxeb informaciis gavrcel eba.

Cveni rCeva

miuxedavad imisa, rom zemoT aRniSnul i gegnebis Tanaxmad, daSvebul ia saCivris sityvierad wardgena, yovel Tvis ufro mizanSewonil ia, rom saCivari waradginoT uSual od sazogadoebasTan urTierTobis oficerTan, weril obiT saxiT.

amasTan, sasurvel ia, rom saCivari moamzadoT or egzempl arad (asl ad). erTi egzempl ari gadaeciT sazogadoebasTan urTierTobis oficers. TxoveT oficers, rom meore egzempl arze dagimowmoT saCivris Cabarebis faqti (moaweros xel i da miuToTos saCivris Cabarebis TariRi). damowmebul i egzempl ari daitoveT Tqven.

4.4 saCivris ganxilvis meqanizmi da vadebi

"gansaxlebis samoqmedo gegmis" Tanaxmad, saCivris ganxilvis procesi Sesazlebel ia pirobitad daiyos eqvs etapad. qvemoT mokl ed mimoxil ul ia es etapebi.

I etapi – saCivris miReba

sazogadoebasTan urTierTobis oficeris mier miRebul i yvel a saCivari Setanil unda iqnes **saCivris Jurnal Si**. saCivris Sesaxeb sawyisi Canaweri unda moicavdes: saCivris aRweras, momCivanis monacemebs da saCivris Sesvl is TariRs.

II etapi – gamosasworebel i qmedebis gansazRvra

bTj mil sadenis kompaniis samSenebl o kontraqtori³ ganxilvis avsaCivars da gansazRvravs, Tu ra SeiZl eba gakeTdes saCivarSi wamoWril i sakiTxis mosagvarebl ad, anu gansazRvravs Sesabamis gamosasworebel qmedebas. saWiroebis SemTxvevaSi, gamosasworebel i qmedebis gansazRvris dros, gaTval iswinebul ia momCivanTan konsul taciac.

am etapze saCivris Jurnal Si Caiwereba Semdegi saxis monacemebi: ra saxis gamosasworebel i qmedeba unda gatardes, drois monakveTi, romel Sic unda Sesrul des es qmedeba da vin aris pasuxismgebel i qmedebis Sesrul ebaze. amasTan, imisaTvis, raTa momaval Si Tavidan iqnes acil ebul i anal ogiuri uaryofiti zemoqmedeba an konfliqti, saCivris ganxilvasTan erTad, samSenebl o kontraqtori gansazRvravs, ramdenad gamarTlebul ia mis samuSao praqtikaSi raime cvl il ebis Setana.

³ navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebis winasamSenebl o da eqspl uataciis etapebisas ki, bTj mil sadenis kompania

III etapi – momCivanTan erTad ganxil va

saCivris miRebidan **15 dRis vadaSi**, sazogadoebasTan urTierTobis oficeri val debul ia weril obiT acnobos momCivans dagegmil i gamosasworebel i qmedebisa da misi Sesrul ebis vadis Taobaze da ganxil os is momCivanTan erTad. saWiroebis SemTxvevaSi, gamosasworebel i qmedebis Sesrul ebis dawyeba SeTanxmdeba momCivanTan.

IV etapi – gamosasworebel i qmedebis Sesrul eba

gamosasworebel i qmedeba Sesrul ebul unda iqnes wina etapze SeTanxmebul droSi da misi dasrul ebis TariRi Caiweros saCivris Jurnal Si.

V etapi – gamosasworebel i qmedebis damowmeba momCivanis mier

gamosasworebel i qmedebis dasrul ebis Semdeg, misi Sedegi momCivanTan erTad unda damowmdes bTj milsadenis kompaniis an samSenebel o kontraqtoris **sazogadoebasTan urTierTobis menejeris** mier. Tu momCivani kmayofil ia SedegiT, man es unda **daadasturos xel is moweriT**. im SemTxvevaSi, Tu momCivani ukmayofil oa SedegiT, SesaZl ebel ia miRweul iqnes SeTanxmeba samSenebl o kontraqtoris mier **damatebiTi gamosasworebel i qmedebis** ganxorciel ebaze.

VI etapi – saCivris dakmayofil ebis sxva SesaZl ebl obebi

im SemTxvevaSi, Tu momCivani kvl av ar aris kmayofil i SedegiT da mxareebi ver Tanxmdebian, sadavo sakiTxis mogvarebis mizniT, **momCivans SeuZl ia mimarTos sasamarTl os**, saqarTvel os kanonmdebl obiT dadgenil i wesiT.

4.5 sazogadoebasTan urTierTobis oficeribis sxva val debul ebebi

garda imisa, rom sazogadoebasTan urTierTobis oficeribis val debul i arian Seagrovon saCivrebi da moaxdinon maTze saTanado reagireba, "sazogadoebasTan urTierTobis marTvis gegma" gansazRvravs maT sxva val debul ebebsac, romel Ta codna, Cveni azriT, sasargebl o iqneba bTj navTobsadenis proeqtis zegavl enis qveS moqveul i mosaxl eobisTvis. amdenad, qvemoT moyvanil ia sazogadoebasTan urTierTobis oficeribis zogierTi val debul ebis CamonaTval i.

"sazogadoebasTan urTierTobis marTvis gegmis" Tanaxmad, romel ime konkretul teritoriaze navTobsadenis mSenebl obis dawyebamde sul mcire ori TviT adre, sazogadoebasTan urTierTobis oficeribis jgufi ukve adgil ze unda iyos, raTa maT daamyaron kavSiri adgil obriv mosaxl eobasTan. am periodSi maT gaaCniaT Semdegi val debul ebebi:

- samSenebl o brigadebis Camosvl amde Sexvdnen adgil obriv TemTa warmomadgenl ebs (I iderebs), adgil obriv mosaxl eobasTan Sexvedrebisas miawodon maT informacia konkretul adgil ze Casatarebel i samuSaoebis xasiaTsa da xangrZl ivobaze;
- im periodis ganmavl obaSi, sanam konkretul teritoriaze imyofebian samSenebl o brigadebi, or kviraSi erTxel (an saWiroebis da mixedvit) Caataron Sexvedrebi adgil obriv TemebTan da maT warmomadgenl ebTan;
- adgil obrivi Temebis saCivrebis arsebobis SemTxvevaSi, sadavo sakiTxebis mogvarebis meqanizmis gamoyenebiT, xel i Seuwyon saCivrebeze mol aparakebebis gamarTvasa da maT mogvarebas.

mSenebel Ta banakebze mimagrebul i sazogadoebasTan urTierTobis oficeribis aseve adgil ze unda iynnen banakebis mSenebl obis dawyebamde sul mcire ori TviT adre. maT Semdegi val debul ebebi gaaCniaT:

- mSenebel Ta banakebis arsebobis mTel i periodis ganmavl obaSi moawyon regul arul i Sexvedrebi adgil obriv mosaxl eobasTan;
- yovel Tviurad Sexvdnen mcire samSenebl o banakebisa da navTobsadenis miwiseda nagebobebis siaxl oves mcxovrebe adgil obriv Temebs da samSenebl o kontraqtoris xel mZRvanel obas miawodon rCevebi Sexvedrebisas wamoWrili sakiTxebis Taobaze.

samSenebl o kontraqtoris sazogadoebasTan urTierTobis oficrebis erT-erTi mniSvnel ovani val debul eba aseve is, rom maT navTobsadenis proeqtis zegavl enis qveS moqceul mosaxl eobas unda miawodon informacia gzebze, uSual od mSenebel Ta banakebisa da samSenebl o moednebis teritoriaze da aseve, maT mimdebare teritoriaze usafrTxoebis dacvis RonisZiebebis Sesaxeb.

5. bTj navTobsadenis proeqti da evropis rekonstruqciisa da ganviTarebis banki

rogorc me-2 TavSi aRvniSneT, 2003 wl is noemberis dasawyisSi erT-erTma saerTaSoriso safinanso institutma, kerZod, evropis rekonstruqciisa da ganviTarebis bankma gamoyo sesxi bTj navTobsadenis proeqtisTvis da amdenad, manac, Tavis mxriv, aiRo val debul eba bTj navTobsadenis proeqtis Tavisive dadgenil i moTxovnebis Sesabamisad ganxorciel ebaze. es ki niSnavs, rom evropis rekonstruqciisa da ganviTarebis banki, erTis mxriv, val debul ia TviTon Seasrul os Tavisive saxel mZRvanel o dokumentebiT gansazRvrul i moTxovnebi; da meores mxriv, rogorc bTj milsadenis kompaniisTvis sesxis gamcemi, val debul ia zedamxedvel oba da kontrol i gauwios bTj navTobsadenis proeqtis ganxorciel ebas korporaciis mier dadgenil i moTxovnebis Sesabamisad.

momdevno qveTavebSi Cven ganvixil avT evropis rekonstruqciisa da ganviTarebis bankis mier dadgenil im meqanizms, romelic uzrunvel yofs proeqtis zegavl enis qveS moqceul i mosaxl eobis mier saCivrebis wardgenasa da sadavo sakiTxebis mogvarebas. Tumca, vidre am meqanizms ganxil vaze gadaval T, qvemoT mokl ed SegaxsenebT, Tu ras warmoadgens evropis rekonstruqciisa da ganviTarebis banki.

5.1 r a a r i s e v r o p i s r e k o n s t r u q c i i s a d a g a n v i T a r e b i s b a n k i

1989 wels safrangeTis prezidentma miteranma evroparlaments warudgina winadadeba aRmosavl eT evropisTvis bankis daarsebis Sesaxeb. axali bankis daarsebis mizani iyo Camoyal ibebul iyo axali regionul i mraval mxrivi ganviTarebis instituti, romelic xel s Seuwyobda gardamavali qveynebis ekonomikis aRdgenas. amdenad, 1991 wels, mas Semdeg rac marTvis komunisturma sistemam ganicada kol afsi, daarsebul iqna evropis rekonstruqciisa da ganviTarebis banki (ergb).

dRes ergb uzrunvel yofs investiciebis gamoyofas central uri da aRmosavl eT evropisa da yofili sabWota kavSiris 27 qveynisaTvis, raTa xel i Seuwyos am qveynebSi ekonomikisa da demokratiis mSenebl obas. ebrg regionSi warmoadgens umsxvileb investors, romelic sakuTari finansuri saxsrebis garda mobilizebas ukeTebis mniSvnel ovani mocul obis ucxour pirdapir investiciebs.

ergbs gamoyofs dafinansebas bankebisaTvis, samrewvel o sawarmoebisa da biznes seqtorisaTvis, rogorc axl daarsebul i, ise ukve arsebul i kompaniebisaTvis. banki aseve muSaobs saxel mwifo

sakuTrebaSi arsebul kompaniebTan privatizaciis, restruqturizaciisa da municipal uri momsaxurebis gaumj obesebis mxardasaWerad.

ergb-s mandatis Tanaxmad, bankma unda imuSaos mxol od im qveynebTan, romel ic mxars uWers ganviTarebis demokratiul principebs. bankis mier dekl arirebul i principebis Tanaxmad, ergb-m Tavisi investiciebisa saSual ebiT xel i unda Seiwyos: (1) struqturul da seqtorul reformebs, (2) konkurencias, privatizacias da mewarmeobas, (3) ufro mZI avri finansuri institutebisa da samarTI ebrivi sitemebis Camoyal ibebas, (4) kerZo seqtoris ganviTarebisTvis aucil ebel i infrastruqturis ganviTarebas da (5) garemosdacviTi moTxovenebis gaTval iswinebiT, mZI avri erToblivi (korporaciul i) marTvis principebis danergvas. aRsaniSnavia, rom ergb-s gancxadebiT, banki xel s uwyobs mxol od garemosdacviTi Tval sazrisiT misaReb mdgrad ganviTarebas. Tumca, amavdroul ad, ergb erTaderTi saerTaSoriso institutia, romel ic afinansebs atomur el eqtrosadgurebs.

2003 wl is april Si ergb-ma daamticka bankis damoukidebel i gasaCivrebis meqanizmi, romel ic ergb-s mier dafinansebul i proeqtebis ganxorciel ebiT dazaral ebul mosaxl eobas saCivrebis uSual od bankSi wardgenis saSual ebas aZI evs.

5.2 evropis rekonstruqciisa da ganviTarebis bankis damoukidebel i gasaCivrebis meqanizmi

ergb-s damoukidebel i gasaCivrebis meqanizmi (dgm) aris qmedebebisa da procedurebis sistema, romel ic uzrunvel yofs adgil obrivi mosaxl eobis im warmomadgenel ebis mier wamoWriili saCivrebis ganxilvas, romel eTa saerTo interesebs miadga, an Sesazl oa miadges pirdapiri da mniSvnelovani zarali bankis mier dafinansebul i proeqtis ganxorciel ebis Sedegad. dgm-is mizania gazardos ergb-s angariSvaldebul eba bankis mier dafinansebul i proeqtebis ganxorciel ebiT dazaral ebul i mosaxl eobis winaSe.

dgm-s gaaCnia ori funqcia: **(1) dadgenil normebTan Sesabamisobis gadamowmebis** da **(2) probl ebis mogvarebis funqcia.**

- (1) **dadgenil normebTan Sesabamisobis gadamowmebis funqcia** – am funqcis Sesrul ebisas ZiriTadi aqcenti keTdeba ergb-s ori saxel mZRvanel o dokumentiT, kerZod ki, ergb-s (a)garemosdacviTi politikita da (b)informaciis gavrcel ebis principebiT gaTval iswinebul i normebis darRvevis faqtebis gamovl enasa da ganxilvaze konkretul i proeqtis ganxorciel ebisas.
- (2) **probl ebis mogvarebis funqcia** - xolo am funqciis Sesrul ebisas aqcenti keTdeba RonisZieebis gansazRvrasa da gatarebaze, romel Ta meSveobiTac Sesazl ebel ia im probl emis mogvareba, romel ic gaxda saCivris mizezi.

ergb-s garemosdacviTi da informaciis gavrcel ebis politika

evropis rekonstruqciisa da ganviTarebis bankis wesdebis l muxl i acxadebs, rom ergb-s mizania “xel i Seuwyos central ur da aRmosavl eT evropis gardamavali qveynebis daCqarebul ekonomiuri ganviTarebas sabazro ekonomikisaken, raTa propagandireba gauwios kerZo da sawarmoo iniciativas demokratiis, pluralizmiisa da sabazro ekonomikis principebis Sesaabmisad”. xolo l muxl is Tanaxmad, ergb valdebul ia “garemosdacviTad misaRebi saqmianobiT xel i Seuwyos mdgrad ganviTarebas”.

ergb-s garemosdacviTi da informaciis gavrcelebis politikebi eyrdnoba, or amosaval wertils: **proeqtze pasuxismgebel i kompania val debul ia daicvas erovnul i kanonmdebl oba da Seasrul os bankis specifiuri garemosdacviTi da sazogadoebis monawil eobis uzrunvel yofis procedurebi.**

A kategoriis proeqtebisatvis, rogoricaa baqo-Tbil isi-j eihanis navTobsadenis proeqti, ergb-s gaaCnia mTel i rigi moTxovnebi. moTxovnebis erTi nawil i mimarTul ia proeqtis dafinansebamde proeqtze pasuxismgebel i kompaniis mier gansaxorciel ebel qmedebebze, maT Soris:

- garemosze zemoqmedebis Sefasebis angariSis Sesabamisoba erovnul da evrokavSiris garemosdacviT standartebTan;
- sazogadoebrivi ganxil vebis mowyoba da garemosdacviTi da social uri dokumentaciis farTo xel misawvdomoba;

am moTxovnaTa ZiriTadi nawil i baqo-Tbil isi-j eihanis kompaniam Seasrul a, ris Sedegadac 2004 wl is noemberSi ergb-m misca kompanias dafinanseba baqo-Tbil isi-j eihanis navTobsadenis mSenebl obisaTvis.

amavdroul ad, ergb val debul ia periodul ad Seafasos baqo-Tbil isi-j eihanis kompaniis mier ganxorciel ebul i saqmianoba da misi Sesabamisoba ergb-s mier damtkicebul dokumentaciasa (bunebriv da social ur garemosze zemoqmedebis Sefaseba, marTvis gegmebi, garemosdacviTi, janmrTel obis, usafrTxoebis samoqmedo gegmebi, arebul val debul ebaTa reestri). Seusabamobis SemTxvevaSi ergb-s TanamSroml ebi val debul ni arian dauyovnebl iv acnobon direktorTa sabWosa da prezidents, raTa moxdes probl emuri sakiTxebis gadaWra.

ra sakiTxebis Sefaseba xdeba bankis mier proeqtis Semowmebisas:

- ganmaxorciel ebel i kompaniis garemosdacviTi, janmrTel obis da usafrTxoebis marTvis gegmebis ganxorciel ebis Sesabamisoba damtkicebul dokumentaciasTan;
- kompaniis mier garemosdacviTi val debul ebebis Sesrul eba:
 1. adgil obrivi/erovnul i kanonmdebl obis moTxovnebi;
 2. evrokavSiris/msofi io bankis Sesabamisi moTxovnebi da standartebi;
 3. haerSi emisiebi, narCeni wyl ebi da myari narCenebi;
 4. procesis efeqturoba;
 5. masal ebis Senaxva da dasawyobeba;
 6. saSiS nivTierebaTa marTva;
 7. narCenebis marTva;
 8. niadagis, zedapirisa da miwisqveSa wyl ebis dabinZureba;
 9. mimdinare garemosdacviTi xarj ebi.
- kompaniis mier janmrTel obisa da usafrTxoebis val debul ebebis Sesrul eba
 1. adgil obrivi/erovnul i kanonmdebl obis moTxovnebi;
 2. evrokavSiris/msofi io bankis Sesabamisi moTxovnebi da standartebi;
 3. janmrTel obisa/usafrTxoebis ZiriTadi sakiTxebi;
 4. avariebis Sedegebis kontrol i;
 5. janmrTel obis/usafrTxoebis monitoringis mimdinare praqtika;
 6. kanonmdebl obasTan Sesabamisobis statusi;
 7. janmrTel obasa/usafrTxoebasTan dakavSirebul i xarj ebi.

- mSromel ebTan dakavSirebul i sxva sakiTxebi
 1. iZul ebiTi samuSao Zal a;
 2. bavSvTa Sroma;
 3. diskriminaciul i praqtika.

5.3 damouki debel i gasaCi vr ebi s meqani zmi s admi ni st ri reba

dgm-s administrireba xdeba Sesabamisobis ufrosi oficeris mier, romelic pasuxismgebel ia meqanizmis yovel dRiur gamarTul funqcionirebaze, saCivrebis miRebasa da registraciaze, yovel saCivarTan mimarTebiT saqmis warmoebaze.

nebismieri saCivari da angariSi, Tavisi rekomendaciebiT xel misawvdomia sazogadoebisaTvis, rasac aseve uzrunvel yofs Sesabamisobis ufrosi oficeri. Sesabamisobis ufrosi oficeri damoukidebel i ganxil vis meqanizmis eqspertTan erTad pasuximgebel ia saCivris miRebaze an uaryofaze.

damoukidebel i gasaCivrebis meqanizmis eqspertebi warmodgenil ni arian rogorc damoukidebel i eqspertebi. eqspertebis arCeva da damtkiceba xdeba direktorTa sabWos mier Ria tenderis gziT. eqspertebi arian damoukidebel ni, da aranairad ar arian dakavSirebul i bankTan. damoukidebel i ganxil vis meqanizmis eqspertebis agreTve ekrZal ebaT eqspertobis vadis gasvl is Semdeg bankSi muSaoba.

dResdReobiT bankis direktorTa sabWos damtkicebul i hyavs sami damoukidebel i ganxil vis meqanizmis eqsperti, da maTi ricxvi Sesazl ebel ia 10-mde gaizardos.

interesTa konfliqtis arsebobis SemTxvevaSi (Tu eqsperti rameinairad dakavSirebul ia proeqtis sponsorTan) konkretul i eqsperti ar dainisneba konkretul i saqmis gansaxil vel ad.

eqspertebis akisriaT ori ZiriTadi funqcia: 1) Sesabamisobis ufros oficerTan erTad ganxil os misaRebia Tu ara saCivari da 2) Sesabamisobis gadamowmebis angariSis momzadeba da rekomendaciebis Sesrulebis monitoringi, Tu bankis prezidenti da direktorTa sabWo daamtkebs saCivaris miRebas.

eqspertebi orive funqciis Sesasrulebl ad axorciel eben Semdeg qmedebes:

- saCivaris da masSi wardgenil i dokumentaciis Seswavl a;
- damatebiTi dokumentaciis moTxovna Sesabamisi institutebidan;
- adgil ze gasvla da Sefaseba;
- saWiroebis SemTxvevaSi damatebiTi eqspertizis moTxovna.

5.3 vi n Sei Zl eba Sei t anos saCi var i

saCivari SeiZl eba Setanil iqnas proeqtis ganxiorciel ebis Sedegad dazaral ebul i ori an meti adamianis (an maTi warmomadgenlis) mier, romel Tac aqvT saerto interesi. momCivnebi unda cxovrobdnen proeqtis zegavl enis areal Si.

momCivanTa jgufma unda airCios erTi an ori warmomadgenel i bankSi saCivris Sesasatanad. es vrcel deba im SemTxvevebzeC rodesac saCivari adgil obrivi Temis saxel iT Sedis bankSi. im SemTxvevaSi, Tu adgil obrivi Temis warmomadgenel ebs ar SeuZl iaT garkveul i mizezebis gamo saCivris Sevseba, momCivnebs SeuZl iaT airCion Taviant warmomadgenel ad nebismieri piri romel ic momCivanTa jgufis saxel iT Seavsebs saCivars. aucil ebel ia, rom am warmomadgenel ma icodes adgil obrivi ena da kargad icnobdes arsebul probl emebs.

banki moiTxovs arCeul i warmomadgenel ebisaTvis weril obiTi ufl ebamosil ebis miniWebas da maT TandarTvas dokumentaciaze.

5.4 ra nabij ebi unda gadadgas dazaral ebul ma mxarem saCivris Setanamde?

momCivanTa jgufma unda gadadgas yvel a Sesabamisi nabiji raTa miapyros bankisa da proeqtis sponsoris yuradReba warmoqnil probl emebTan dakavSirebiT. saCivars Tan unda daertos warmodgenil i mtkicebul ebebi, rom momCivanma gadadga Sesabamisi nabijebi probl emis gadasawyvetad (mag. korespondencia, Sexvedris Canawerebi) banksa da momCivans Soris. unda ariniSnos, Tu ratom Tvl is momCivani SeuZl ebl ad probl emis mogvarebas Semdgomi dial ogis gziT bankTan da sxva Sesabamis mxareebTan, proeqtis sponsorTan an mTavrobasTan.

5.5 saCivris wardgenis vadebi, konfidencialoba da safuzveli

im proeqtebisatvis, romel ic ukve dafinansebul ia ergb-s mier, saCivari SeiZl eba Setanil i iqnas ara ugvianes 12 Tvisa proeqtis fizikuri dasrul ebis Semdeg, an kreditis sabol oo daxurvis Semdeg araugvianes 12 Tvis ganmavl obaSi im SemTxvevebisatvis, rodesac proeqtis fizikuri dasrul eba ar aris mosal odnel i (aseTi proeqtebia mil sadenebis mSenebl oba, qarxnebis aSeneba da an/operireba da sxva)

banki ar Rebul obs anonimur saCivrebs. saCivari xel mowerili unda iyos erTi an ori ufl ebamosil i piris mier. Tumca survil isamebr SesaZl ebel ia konfidencial obis moTxovna rogorc ufl ebamosil i warmomdgenel ebis aseve momCivanTaTvis.

saWiroa, agreTve mokl ed aRiweros konfidencial urobis moTxovnis safuzveli. Tu warmoiqmna situacia, rodesac saWiroeba moiTxovs, rom gamJRavndes saCivris mesame mxaresTan, dgm-s warmomadgenel ebi daukavSirdebian momCivans da moiTxoven Semdgom instruqciebs.

dgm ar zRudavs cal keul pirovnebebsa da momCivanTa jgufebis ufl ebas daweron weril i/peticia bankis prezidentis an direktorTa sabWos saxel ze. Tu am peticias eqneba mkafio saCivris forma, is ganxil eba dgm-is procedurebis Tanaxmad.

dgm-is funqciaa Semosul i saCivrebis ganxil vis gziT, Seafasos Tu ramdenad sworad srul deba bankis TanamSromlebis mier bankis politikebi da procedurebi, an SeimuSavos efeqturi procesi, raTa gadaWras saCivarSi warmodgenil i sakiTxebi.

saCivari SeiZl eba Setanil i iyos proeqtis nebismier aspeqtze romel mac miayena Tems (mosaxl eobas) ziani, rogorc proeqtis dagegmarebis aseve misi ganxorciel ebis procesSi.

saCivris registraciis Semdeg Sefasdeba Tu dgm-is romel i funqcia miesadageba mas, saWiroa Tu ara Sesabamisobis gadaxedva Tu probl emis gadaWris procesis dawyebe Tu orive erTad.

saCivari SeiZl eba Setanil iqnas bankis nebismier proeqtze, rogorc kreditze, aseve aqciebis Sesyidvaze, garantiebsa Tu teqnukur daxmarebaze.

rekomendacia – ras niSnavs zianis miyeneba

- ra probl emebi gamoiwvia an ras gamoiwvevs momaval Si, proeqtisa da misi ganmaxorciel ebl is upasuxismgebl oba?
- ra uaryofITi zegavl ena hqonda proeqts qal ebze, bavSvebze da moxucebze
- ra iyo uaryofITi zegavl ena j anmrTel obaze? kul turul memkvidreobaze?
- ra ekonomikuri probl emebi daudga Tems proeqtis ganxorciel ebis Sedegad?
- iyo Tu ara miyenebul i ziani anazRaurebul i?
- iyo Tu ara saerTo qoneba dazianebul i/aRdgenil i?
- Semcirda Tu ara proeqtis Sedegad cxovrebis done? Tu es asea, rogori iyo cxovrebis done proeqtis ganxorciel ebande?
- dairRva Tu ara Temebis ufl eba monawil eoba mieRoT srul fasovan konsul taciebSi proeqtis dawyebande?
- hqondaT Tu ara momCivnebs da sxva Temis wevrebs Sesabamis informaciisadmi xel misawwdomobis saSual eba?

5.6 ra SemTxvevaSi SeiZl eba ar iqnas miRebul i sarCel i?

sarCel i Tavidanve ar miReba Tu Sesabamisobis ufrosi oficeri CaTvl is rom:

- saCivari ar aris srul i da ar moicavs yvel a saWiro informacias;
- Tu saCivari aSkarad tendenciuria, wardgenil ia boroti ganzraxvit da/an mimarTul ia konkurentTa sawinaaRmdogod;
- im SemTxvevaSi, Tu scil deba dgm-is misias.

es ukanasknel i moicavs saCivrebs Sesyidvebze, TaRI iTobasa da korufciaze, an im sakiTxebs rac direqtorTa sabWos kompetenciis fargl ebSia. aseT SemTxvevebSi Sesabamisobis ufrosi oficeri gadascems saCivars bankis Sesabamis departaments pasuxisaTvis.

dawunebul i saCivari SesaZl ebel ia Tavidan iqnas Setanil i dgm-Si, mxol od im SemTxvevaSi Tu is gamyardeba axal i informaciita da faqtebiT.

5.7 saCivris ganxilvis etapebi

I etapi

Sesabamisobis oficeri aregistrirebs saCivars, aniWebs nomers da irCevs damoukidebel eqsperts saCivris Sesafasebl ad. weril obiT acnobebs momCivans saCivris registraciis Sesaxeb 5 samuSao dRis ganmavl obaSi.

II etapi

1. Tu saCivari ar aris misaRebi:

- daaxl oebiT 30 dRis ganmavl obaSi mimdinareobs Sefaseba misaRebia Tu ara saCivari. Sesabamisobis oficeri da eqsperti 10-15 samuSao dRis ganmavl obaSi gacnobebT Tu saCivari ar aris misaRebi;
- 10 samuSao dRis ganmavl obaSi Tqven gaqvT ufl eba upasuxoT sawyis Sefasebas;
- amis Semdgom 5 samuSao dReSi momzaddeba sabol oo Sefaseba romel ic waredgineba bankis prezidents da direqtorTa sabWos.

2. Tu saCivari misaRebia:

- Tu sawyisi rekomendacia miiCnevs, rom saCivari misaRebia, magram ar aris marTebul i Sesabamisobis gadaxedva; am SemTxvevaSic Tqven gaqvT 10 samuSao dRe pasuxisaTvis;
- Tu SesaZl ebel ia drois es periodi da 5-10 samuSao dRe romel ic aucil ebel ia sabol oo Sefasebis momzadebisaTvis unda Caj des meore etapisaTvis gankuTvnil 30 dReSi. Tumca, mas SeiZl eba daematos daxl oebiT 30 dRe Tu Sesabamisobis oficeri CaTvl is rom aucil ebel ia damatebiTi drois micema raTa yvel a mxarem adeqvaturad warmoadginos Tavisi Sexedul ebebi

III etapi

- prezidenti da direqtorTa sabWo amtkicebs an uaryofs Sesabamisobis oficeris mier warmodgenil rekomendacias da Rebul obs gadawyvetil ebas Semdegi etapis Sesaxeb.

IV etapi

- Tu prezidenti da direqtorTa sabWo Rebul obs rekomendacias Sesabamisobis gadaxedvasTan dakavSirebiT, damoukidebel i eqsperti axorciel ebs Sesabamisobis gadaxedvas. Sesabamisobis oficeri atyobinebs gadawyvetil ebis Sesaxeb momCivansa da Sesabamis mxareebis;
- Tu prezidenti Rebul obs gadawyvetil ebas probl emis gadaWris procesis dawyebis Sesaxeb, is niSnavs probl emis gadaWris fasilitators. Sesabamisobis oficeri atyobinebs gadawyvetil ebis Sesaxeb momCivansa da Sesabamis mxareebis;
- Tu prezidenti da direqtorTa sabWo uaryofs Sesabamisobis gadaxedvis rekomendacias, Sesabamisobis oficeri atyobinebs gadawyvetil ebis Sesaxeb momCivansa da Sesabamis mxareebis;
- Tu prezidenti uaryofs probl emis gadaWris procesis dawyebis rekomendacias, Sesabamisobis oficeri atyobinebs gadawyvetil ebis Sesaxeb momCivansa da Sesabamis mxareebis;
- ar arsebobs konkretul i drois limiti Sesabamisobis gadaxedvisa an probl emis gadaWris procesisaTvis. yovel i konkretul i SemTxvevisaTvis dgindeba gadawyvetil ebis miRebis savaraudo vadebi

V etapi

- prezidenti/direqtorTa sabWo Rebul obs an uaryofs eqspertTa sabol oo angarSsa da rekomendacias

VI etapi

- rodesac Sesabamisobis gadamowmeba dasrul ebul ia da ganxil ul ia direqtorTa sabWos mier, Sesabamisobis oficeri atyobinebs sabol oo rekomendaciebisa da gadawyvetil ebis Sesaxeb momCivansa da Sesabamis mxareebis;
- rodesac probl emis gadaWris procesi dasrul ebul ia da ganxil ul ia prezidentis mier, Sesabamisobis oficeri atyobinebs sabol oo rekomendaciebs probl emis gadaWrisaTvis

momCivansa da Sesabamis mxareebis, da miRebul iqna Tu ara es rekomendaciebi prezidentis mier.

5.7 saCivris war dgenis forma da Sinaarsi

saCivris Setana SeiZleba mSobl iur enaze an bankis romel ime samuSao enaze (inglisuri, germanuli, franguli, rusuli). pasuxi bankidan iqneba inglisurad. Tqven Segizliat moiTxovot pasuxis Targmani bankis romel ime oficialur enaze.

saCivari unda gaigzavnos Semdeg misamarTze:

Chief Compliance Officer
European Bank for Reconstruction and Development
One Exchange Square
London EC2A 2JN
United Kingdom
Fax: +44 20 7338 7633
E-mail: irm@ebrd.com

saCivris gagzavna Sesazlebelia el eqtronuli fostiT, faqsiT da an Cveulebrivi fostiT. Tumca saCivris daregistririba moxdeba mxol od im dRidan rac Sesabamisobis ufrosi oficeri miiRebs original xel mowerebs.

saCivaris Sinaarsi

nawili 1.

- momCivanTa jgufis wevrebis saxel ebi;
- proeqtis da probl emis aRwera, momCivanTa jgufis saerto interesi;
- ufl ebamosili pirebis saxeli da gvare;
- ergb-s proeqtis saxeli, nomeri, qveyana, proeqtis mokle aRwera, informacia arsebuli an Sesazli ozianis Sesaxeb;
- detal urad aRweret ra nabijebi iqna gadadgmulidazaral ebuli mosaxleobis mier probl emis gadasawrelad;
- faqtebi da mtkicebul ebebi (korespondencia, Sexvedris Canawerebi, ruqebi, fotosuratebi, naxazebi)

nawili 2. – damatebiti informacia

- ergb-s garemosdacviti da informaciis politikis darRveva bankis mier;
- Tqveni azrit, Tu ratom moxda darRveva;
- rogor gindaT probl emis gadaWra anu moiTxovT Sesabamisobis gadaxedvas Tu probl emis gadaWris procesis dawyebas;
- ra aris Tqveni xedva probl emis gadasawrelad;
- gqondaT Tu ara Setanili saCivari sxva dawesebul ebaSi (ombudsmeni, administraciuli an sasamarTli organo); Tu gqondaT Setanili ra iyo Sedegi;
- bankis romel enaze gsurT pasuxis miReba;
- iTxovT Tu ara jgufis wevrebis konfidencial obas;
- ufl ebamosili pirebis xel mowera da sakontaqto detal ebi.

რცეები მომცვანტაTვის:

- მიუTITeT Sesabamisobis gadasinj vis moTxovna;
- dasawyisSi, pirvel ive paragrafSi, aRwereT rogorc proeqti aseve probl emebi, rodis iyo proeqti ratificirebul i, ramdeni ful i gamoyo ergb-m, kreditis nomeri;
- danomreT paragrafebi;
- moamzadeT erTI gverdi mokl e Sinaarsi - direktorTa didi nawil i ar waikITxavs mTI ian saCivars;
- mokl e SinaarsSive mokl ed aRwereT pol itikis darRvevebi;
- uaryofITI zemoqmedeba unda argumentirebul i iyos faqtebiT;
- saCivarSi CarTeT dazaral ebul i mosaxl eobis citatebi ise rom isini TviTon yvebodnen sakuTar istorias da moTxovnebs;
- Tan daurTeT korespondenciis asl ebi;
- Tan daurTeT fotoebi da rukebi.

damatebiTi informaciisaTvis
gTxovT mogvamarToT Semdeg misamarTze:

asociacia "mwvane al ternativa"
misamarTi: q.Tbil isi, rusTavel is gamz #1, I sadarbazo, IV sarTul i
safosto indeqsi: 0105
tel eFoni: 22 38 74 / 99 04 72
faqsi: 93 24 03
el eqtronul i fosta: greenalt@caucasus.net
veb-gverdi: www.greenalt.wanex.net